Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

49 йил чиқиши, № 92 (13.652). 19 АПРЕЛЬ. 1967 йил ЧОРШАНБА Баҳоси 2 тийин.

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Улуғ Октябрь 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирингиз!

Шонли юбилейни коммунистик қурилишда янги-янги муваффақиятлар билан кутиб олайлик!

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИДАН).

ИЛҲОМБАХШ ЧАҚИРИҚЛАР

Кеча газеталарда КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари эълон қилинди. Чақириқларнинг ҳар бир сатрида шонли Коммунистик партия ва жонажон ҳукуматимизнинг совет халқи бахт-саодати, унинг порлоқ келажаги тўғрисидаги ғамхўрлиги ўз ифодасини топган.

Бу йилги 1 Май байрами биз совет кишилари учун, бутун тараққийпарвар инсоният учун яна ҳам сермазмундир. Мамлакатимиз халқлари инсоният тарихида биринчи, мустаҳкам асосини улуғ Ленин қурган Совет давлати барпо этилганлигининг 50 йиллигини нишонлайдилар. Ярим аср инсоният тарихи учун жуда қисқа давр. Аммо бизнинг мамлакатимизда 50 йил мобайнида юз берган буюк революцион ўзгаришларни тасаввур этиб кўрсак, у моҳият эътибори жиҳатидан асрларга тенгдир. Шу давр мобайнида мамлакатимиз, шу жумладан республикамиз аграр — қолоқ мамлакатдан колхозлашган, индустрлашган, илм-фан беқиёс ривож топган, илғор мамлакатга айланди.

Бугунги кунда бепоён мамлакатимизнинг ҳамма ерида ижодий меҳнат жўш урмоқда. Қаҳрамон ишчилар синфи, бунёдкор деҳқондан тортиб олиму фозилларимизгача — ҳамма-ҳамма шонли юбилейни муносиб кутиб олиш учун ўз устларига оширилган мажбуриятлар олиб зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Чақириқларнинг қуйидаги сатрлари уларнинг бу зафарли юришларига даъватдир:

«Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, саноатни ва қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш учун курашингиз!».

«Совет бинокорлари! Шаҳар ва қишлоқларда ишлаб чиқариш, уй-жой-коммунал ва маданий-маиший объектларни тезроқ ишга туширингиз! Қурилиш сифатини яхшилангиз ва қимматини пасайтирингиз!»

Ватанимизда рўй берган буюк ўзгаришлар, коммунизмни муваффақиятли қуриш йўлида эришилаётган улкан муваффақиятларнинг ҳаммаси бузилмас халқлар дўстлигининг, ленинча миллий сиёсатнинг самараси, тантанасидир. Оғир синовларда чиниққан, метиндек мустаҳкам СССР халқларининг дўстлиги бизнинг энг буюк ютуғимиз бўлганлиги учун ҳам уни кўз қорачиғидек авайлаб асрамоқдамиз. Байрам Чақириқларида айтилганидек, «Октябрь социалистик революциясининг буюк ғалабаси бўлган СССР халқларининг қардошларча дўстлиги ва бузилмас бирлиги абадий омон бўлсин ва равнақ топаверсин!».

Тинчлик! Ёш Совет давлати ўзининг дастлабки қадамини шу йўлдан ташлади. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати улуғ Ленин асос солган тинчлик сиёсатига оғишмай амал қилиб, мамлакатимиз халқларинингина эмас, балки ер юзидаги барча тинчликсевар халқларнинг эзгу орзу-умидларини ифодаламоқда.

Ҳиндистон ва Покистон ҳукуматлари бошлиқларининг республикамиз пойтахтига келиб, ўз халқларининг тўлқинлантириб келаётган масалалар юзасидан бир битимга келиб, машҳур Тошкент Декларациясига имзо чекканлари фактининг ўзи ҳам Советлар диёри тинчликнинг мустаҳкам қўрғони эканлигини исботлаб турибди.

Шундай экан, «Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати» шиори совет кишилари билан бир вақтда жаҳондаги барча тинчликсевар халқларнинг шу азм қалъага эътиқод қўйиб айтаётган юрак сўзларидир.

1 Май — меҳнаткашлар ўзларининг жанговар сафларини яна бир кўздан кечирадиган, босиб ўтган шонли йўлларига якун ясаб, истиқбол режаларини янада конкретлаштириб оладиган кун. Шу каби улар ўз озодлиги, мустақиллиги учун ҳормай-толмай кураш олиб бораётган Осиё, Африка, Латин Америкаси мамлакатлари халқларига биродарлик қўлларини чўзиб, илҳом-мадад берадилар. Чақириқларда ана шу мамлакатлар халқлари, қаҳрамон Вьетнам, Корея ватанпарварлари билан бирдамлик билдирилган илиқ сўзлар айтилган.

Совет халқи меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни, барча мамлакат ишчилар синфининг бирлик ва қардошлик куни — 1 Май байрамини шонли партиямиз XXIII съезди тарихий қарорларини амалга оширишда катта муваффақиятларга эришиш билан, Чақириқларнинг илҳомбахш сўзларидан илҳомланган ҳолда кутиб олмоқда. Партиямиз томонидан қўйилган улкан вазифаларни шараф билан бажарамиз, юбилей йилини муносиб нишонлаймиз — давримизнинг жанговар авангарди Коммунистик партиямиз теварагига маҳкам жипслашган барча совет кишиларининг иродаси ана шундай!

Май олди мусобақаси шундай самаралар беряптики, бу тўғрида саноат корхоналаридан, пахта далаларидан, хўжалик ва маданий қурилишимизнинг ҳамма соҳаларидан меҳнат зафарлари ҳақида хушхабарлар олинмоқда. Республикамиз саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш квартал планини 104 процент бажарди. Пўлат эритиш, газ, нефть, кўмир қазиб чиқариш, экскаваторлар, тракторлар ва бошқа шу сингари машиналар тайёрлаш, электр энергияси ҳосил этиш тобора кўпаймоқда.

Порлоқ келажак — коммунизмнинг нурафшон чўққиларига кўтарилаётган совет халқлари баҳор байрами арафасида зўр ифтихор ва миннатдорчилик билан бундай демоқдалар:

«Яшасин Ленин тузган шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси»!

ЗАБАРДАСТ ОДИМ

ЎЗБЕКИСТОН ССР САНОАТИДА ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1967 ЙИЛ I КВАРТАЛДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

УЗБЕКИСТОН ССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Саноат ходимлари КПСС XXIII съезди қўйган вазифаларни бажара бориб ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг эллик йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб, ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми ва саноат маҳсулотининг кўпчилик энг муҳим турлари юзасидан биринчи квартал планини муваффақиятли бажардилар.

Умуман республикада ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш квартал плани 104 процент бажарилди. Ўтган йилнинг январь-март ойларидагига қараганда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 7,3 процент кўпайди.

Тошкент шаҳри, республикадаги барча областлар ва Қорақалпоғистон АССР саноати 1 квартал планини ошириб бажарди.

Областлар бўйича ўтган йилнинг 1 кварталидагига нисбатан ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми қандай ўзгарганлиги қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди.

(Процент ҳисобида):

Тошкент шаҳри	106
Тошкент области	111
Сирдарё области	106
Фарғона области	106
Андижон области	107
Самарқанд области	106
Бухоро области	113
Қашқадарё области	104
Сурхондарё области	104
Хоразм области	114
Қорақалпоғистон АССР	99

Саноат айрим тармоқларининг маҳсулоти ўтган йилнинг шу давридагига қараганда қуйидаги миқдорда кўпайди:

Электр энергияси ва иссиқлик энергияси	18	процент
Ёқилғи саноати	12	»
Қора ва рангли металлургия	15	»
Химия саноати	13	»
Машинасозлик ва металл ишлаш	5	»
Ўрмон, қоғоз ва ёғочсозлик саноати	6	»
Бинокорлик материаллари саноати	13	»
Енгил саноат	5	»
Озиқ-овқат саноати	7	»

Айрим министрликлар ва идоралар бўйича ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш биринчи квартал планининг қандай бажарилганлиги ва ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсаётганлигини қуйидаги маълумотлардан кўриш мумкин:

	1967 йил 1 квартал планининг бажарилиш проценти	1967 йил 1 квартали 1966 йил 1 кварталига нисбатан процент ҳисобида
Умумиттифоқ министрликларига қарашли корхоналар бўйича:		
Газ саноати министрлиги	101	115
Оғир, энергетика ва транспорт машинасозлиги министрлиги	102	102
Электр-техника саноати министрлиги	100,8	105
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	102	83
Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги	99,8	200
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	100,4	108
Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ҳамда рўзғор асбоблари министрлиги	100,9	110
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги	99,7	110
Автомобиль саноати министрлиги	105	95
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	101	102
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги микробиология саноати бош бошқармаси	109	104
Иттифоқ-республика ва республика министрликлари билан идораларига қарашли корхоналар бўйича:		
СССР Қора металлургия министрлиги	101	110
СССР Рангли металлургия министрлиги	99	116
СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	98	115
«Узбекуголь» комбинати	102	99
«Узбекнефть» бирлашмаси	104	93
Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги	103	119
Ўзбекистон ССР химия саноати бошқармаси	104	115
Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси	104	103
Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	101	110
Ўзбекистон ССР Енгил саноати министрлиги	104	103
Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги	106	104
Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	105	108
Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги	106	99
Ўзбекистон ССР балиқ хўжалиги бошқармаси	83	59
Ўзбекистон ССР Ғалла маҳсулотлари ва омухта ем саноати министрлиги	103	116
Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги	105	130

Биринчи кварталнинг пўлат эритиш, газ, нефть, кўмир қазиб чиқариш, электр энергияси ҳосил қилиш, тиниқ нефть маҳсулотлари, дизеллар, бронекабель, установка сими, пилталаш ва йигириш машиналари, экскаваторлар, скреперлар, тракторлар, трактор прицеплари, культиваторлар, пахта териш машиналари, кўсак чувиш машиналари, азотли ва фосфатли ўғитлар, цемент, пахта толаси, канор толаси, ип ва шойи газламалар, пайпоқлар, устки трикотаж, гўшт ва колбасалар, консервалар, сарёғ ва ўсимлик ёғи ҳамда бошқа хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш плани тўла ва ошириб бажарилди.

Саноат маҳсулоти асосий турларини ишлаб чиқаришга доир маълумотлар қуйидагича:

	1967 йил 1 кварталида ишлаб чиқарилди	1967 йил 1 квартали 1966 йил 1 кварталига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергияси (умумий фойдаланишдаги электр станциялар ва блок станциялар) — миллиард киловатт-соат	3.6	116
Нефть — минг тонна	421	97
Газ — миллиард кубометр	7,1	122
Кўмир — минг тонна	1186	98
Пўлат — минг тонна	96,7	99,8
Қора металлар прокати — минг тонна	79,4	115
Минерал ўғитлар (шартли бирликларда) — минг тонна	718	118
Куч трансформаторлари — минг киловольт-ампер	458	127
Бронекабель — минг километр	3,5	89
Сигнал-блокировка кабели — километр	1962	139
Марказдан қочирма насослар — минг дона	4,0	100,5
Компрессорлар — дона	472	116
Пилталаш машиналари — дона	190	114
Йигирув машиналари — дона	152	61
Тракторлар — минг дона	4,9	110
Трактор прицеплари — минг дона	7,9	111
Трактор сеялкалари — дона	1445	94

(Охири иккинчи бетда)

ГЕРМАНИЯ БИРЛАШГАН СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ VII СЪЕЗДИГА

Азиз ўртоқлар!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети совет коммунистларининг кўп миллионли армияси номидан Сизларга, Германия Бирлашган социалистик партияси VII съездининг делегатларига, Германия Бирлашган социалистик партиясининг барча аъзоларига ва Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашларига қардошларча коммунистик салом йўллайди ва съезднинг ишида муваффақиятлар тилайди.

Германия ишчилар ҳаракатининг энг яхши революцион традицияларини қабул қилиб олган Германия Бирлашган социалистик партияси марксизм-ленинизм улуғ таълимотини ва жаҳон социализми тажрибасини ўз мамлакати шароитларига ижодий тарзда татбиқ этмоқда, Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларини комил ишонч билан социалистик йўлдан олиб бормоқда, бутун немис халқининг истиқболи байроғини баланд кўтариб бормоқда.

Сизнинг партиянгиз, Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашлари империалистларнинг иғволаричи ва уларнинг социализм қурилишига халақит бериш йўлидаги уринишларини фош қилиб, Германия Бирлашган социалистик партиясининг VI съезди билан VII съезди ўртасидаги даврда республикадаги хўжалик, ижтимоий ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида катта муваффақиятларга эришди. Бу муваффақиятларни эндиликда социалистик герман давлатининг ашаддий душманлари ҳам инкор эта олмайдилар. Биз шунга аминмизки, Германия Демократик Республикасининг ишчилар синфи, кооперативлаштирилган деҳқонлари ва меҳнаткаш интеллигенцияси ўзининг марксчи-ленинчи авангарди раҳбарлигида немис диёрида ривож топган социалистик жамиятни қуриш вазифаларини шараф билан ҳал этадилар.

Совет коммунистлари, бутун совет халқи Германия Бирлашган социалистик партиясининг, Германия Демократик Республикаси ҳукумати ва меҳнаткашларининг Европа қитъасидаги тинчликсевар кучлар томонидан Ғарбий Германиядаги милитаризм, реваншизм ва янги нацизм хавфли ўчоғига қарши. Европада тинчлик ва хавфсизлик ишининг тантанаси учун олиб бораётган курашига қўшаётган ҳиссасига юксак баҳо берадилар.

Биз зўр мамнуният билан шуни қайд қиламизки, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасида чинакам қардошлик, тўла ишонч, ҳамжиҳатлик муносабатлари ва замонамизнинг барча энг муҳим масалаларини ҳал этишга ёндошишда чинакам бирлик вужудга келди ва бу бирлик ҳамда ана шу муносабатлар тобора ривожланмоқда. Бу эса халқларимизнинг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг бахт-саодати йўлида Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги бузилмас дўстлик ва қардошларча ҳамкорликни янада юксалтиришнинг мустаҳкам гаровидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Германия Бирлашган социалистик партияси социалистик мамлакатларнинг жипслигини кучайтириш ва жаҳон коммунистик ҳамда ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш йўлида зўр ғайрат билан қилаётган ишларида бирдамдирлар. Биз қардош партияларнинг биргалашиб қиладиган ҳаракатлари барча прогрессив, революцион кучларни тағин ҳам жипслаштиришига ва муштарак умумий ишимизнинг ғалабасини таъминлаяжагига шубҳа қилмаймиз.

Азиз ўртоқлар, Германия Демократик Республикасида социализмнинг тўла ғалабаси учун, ўз халқингизнинг тинчлиги ва бахти учун курашда янгидан-янги катта муваффақиятларга эришувингизни тилаймиз. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, бутун совет халқи ана шу олижаноб ишда доим сизлар билан бирга бўлажагига амин бўлишингиз мумкин.

Яшасин социализм тантанаси учун курашда Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг жанговар авангарди — Германия Бирлашган социалистик партияси!

Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги бузилмас қардошларча дўстлик яшасин ва яшнасин!

Яшасин социалистик ҳамдўстлик ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг бирлиги ва жипслиги!

Яшасин марксизм-ленинизмнинг зафарли таълимоти!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Германия Бирлашган социалистик партиясининг VII съездида 1967 йил 18 апрелда сўзланган

Азиз ўртоқлар!

Бизнинг делегациямиз Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети номидан, барча совет коммунистлари ва бутун совет халқи номидан Германия Бирлашган социалистик партиясининг VII съездига, партиянинг барча аъзоларига ва Германия Демократик Республикасининг барча меҳнаткашларига қизғин қардошлик саломини олиб келди.

Маркс ва Энгельс ватанида коммунизм идеяларининг ғалабаси учун курашаётган сизнинг партиянгиз съездида ҳар бир коммунист алоҳида тўлқинланиш ҳислари билан ҳозир бўлиб турибди, дейиш мумкин. Бунинг сабаби ҳам маълум — илмий социализм асосчиларининг буюк идеялари, Октябрь тажрибаси билан, социалистик қурилишнинг жаҳоншумул тажрибаси билан бойиган мана шу буюк идеялар эндиликда ўз ватанида — немислар диёрида ҳам муваффақиятли равишда амалга оширилаётганлиги алоҳида чуқур маънога эга бўлган фактдир.

Совет Иттифоқи ва Германия коммунистлари қадимдан бир-бирлари билан дўстлик, бирдамлик ва қардошлик алоқаларини боғлаб келмоқдалар. Октябрь революциясини қилган ва гражданлар уруши фронтидаги жангларда қатнашган кишилар орасида синфдош немис қардошларимиз ҳам бор эди. Улуғ Октябрь кетидан пролетар революциясининг қизил байроғини, Совет Россияси билан бирдамлик байроғини кўтарган немис пролетариатининг революцион ҳаракатлари совет халқининг хотирасида абадий сақланиб келмоқда. Партиямизнинг асосчиси, бутун дунё меҳнаткашларининг улуғ йўлбошчиси Ленин ўша йиллари гапириб, биз немис пролетариатини «рус ва жаҳон пролетар революциясининг энг содиқ, энг ишончли иттифоқчиси» деб биламиз, деган эди.

Немис коммунистларининг жанговар шиори — «Рот фронт!» — ўз вақтида бутун дунё революционерларининг чинакам интернационал пароли бўлиб қолган эди. Шу шиор билан коммунистлар Германиядаги синфий курашларда жанг қилдилар, Австриянинг революцион ишчилари фашизм ва реакциянинг ҳужумларини қайтариб турдилар. Интернационал бригадалар Мадрид ва Гвадалахала бўсағаларида шу шиор билан жангга бордилар. Ҳатто, Германия фашизм ва шовинистик жазаванинг ифлос гирдобида қолган йилларда ҳам шу сўзлар буюк идеалларимизга садоқат қасами бўлиб янграб турди. Интернационализм идеялари руҳида тарбияланган, эътиқодли, фидокор кўп минглаб антифашистлар, чиниққан революционерлар гитлерчилар асоратга солган ўз халқининг ва бошқа халқларнинг озодлиги учун деб тенг бўлмаган шароитларда қаҳрамонона кураш олиб бордилар.

Немис ишчилар синфининг революцион традициялари унинг энг буюк муваффақиятига — Германия Демократик Республикасида революциянинг ғалаба қилишига ва муваффақиятли равишда социализм қуришга мустаҳкам негиз бўлди. Бутун дунёнинг марксчи-ленинчилари бу тарихий ғалабалар қандай мураккаб шароитларда қўлга киритилганлигини яхши тушуниб, бу ғалабаларга қойил қолмоқдалар.

Турли мамлакатлардаги социалистик революцияларнинг тажрибаси кўп марталаб шу нарсани кўрсатдики, ишчилар синфи ҳокимиятни қўлга олиб, жамиятни социалистик қайта қуришга киришганидан кейин ҳам унинг олдида мураккаб проблемалар пайдо бўлаверади. В. И. Ленин кўрсатиб ўтган эдики, буржуазия сиёсий ҳокимиятни бой бериб қўйгандан кейин ҳам узоқ вақтгача кучли позицияга эга бўлиб тураверади. Бунда сап ағдариб ташланган буржуазиянинг ўзи кўрсатадиган қаршилик тўғрисидагина бораётгани йўқ, бунда гап эски жамиятда асрлар бўйи яратилиб келган одатлар ва традицияларнинг жуда катта юки тўғрисида ҳам бораётирки, бу оғир юкдан қутулиш унчалик осон эмас.

Социалистик революция ҳар бир мамлакатда бундай проблемаларга дуч келмоқда. Бироқ, Германия Демократик Республикасида бу проблемалар айниқса кескин ва айниқса мураккаб бўлди. Аҳвол шундай бўлиб қолдики, Германияда социализм ҳозирча унинг территориясидан бир қисмидагина ғалаба қилди. Бинобарин, Германия Демократик Республикасининг ўзи ичида ағдариб ташланган синфлар кўрсатаётган қаршиликка Ғарбий Германияда ўз ҳокимиятини сақлаб қолган буржуазиянинг жонжаҳди билан кўрсатаётган бутун қаршилик кучи ҳам қўшилди.

Германия Демократик Республикасида социализм қуришнинг бутун тарихи — Ғарбий Германия империалистлари томонидан қилинаётган сиёсий тазйиққа, иғвогарликларга ва қўпорувчилик ишларига қарши узлуксиз курашдан иборатдир. Фақат Ғарбий Германиянинг ўзигина шундай қилмоқда, деб бўладими? Германия Федератив Республикаси ҳукмрон доираларининг Германия Демократик Республикасига душманлик сиёсатини бутун империализм лагери, биринчи навбатда Америка Қўшма Штатлари зўр бериб қувватлаб ва рағбатлантириб келди.

Республикангиздаги ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг юксак даражадаги революцион онги, уларнинг зўр матонати ва курашга бўлган иродаси, мўлжалланган мақсад йўлидаги тўсиқларнинг ҳаммасини енга билиш маҳорати империализм кучларининг тазйиқига қарама-қарши қилиб қўйилди. Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг синалган авангарди — Германия Бирлашган социалистик партияси, унинг герман ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби, немис ишчилар синфининг шонли фарзанди ўртоқ Вальтер Ульбрихт бошчилигидаги Марказий Комитети қилаётган моҳирона раҳбарлик ва ўтказиб келаётган марксча-ленинча принципиал йўл социализм қуришдаги муваффақиятларни таъминлади. Немис ишчилари ва деҳқонларининг жаҳонда биринчи давлати ўз марксчи-ленинчи партиясининг раҳбарлигида, демократик Германия миллий фронтига таяниб ва қардош социалистик мамлакатлар ҳар томонлама бериб турган мадатни ҳамиша ҳис этиб, шундай кучга эга бўлиб қолдики, бу куч унинг кўпгина қийинчиликларни муваффақиятли енгишига ва социализм йўлидан ишонч билан олға боришига имкон берди.

Германия Демократик Республикасидаги социалистик қурилиш жуда катта халқаро аҳамиятга эга. Икки Европани — социалистик Европа билан капиталистик Европани бир-биридан ажратиб турган чегара немислар диёридадир. Немислар диёрида икки системанинг мусобақаси айниқса кескин формаларда давом этмоқда. Бу ерда социализм билан капитализм бетма-бет тўқнаш келиб қолди, дейиш мумкин.

Ҳаммага маълумки, Германия Демократик Республикаси мамлакатнинг асосий потенциали — асосий одам ресурслари Ғарбий Германия территориясига ўтиб қолган шароитда мана шу тарихий мусобақага киришди. Шундай бўлса ҳам, Германия Демократик Республикасидаги социалистик тузум икки системанинг мусобақасида шак-шубҳасиз ғалабаларга эришди, деб айтмоқ учун ҳамма асослар бор.

Гап фақат янги ижтимоий тузум шароитида Германия Демократик Республикаси экономикани анча тез суръатлар билан ўстиришни таъминлаганлигида, капиталистик эксплуатациядан қутқарилган меҳнаткашларга, ҳатто энг бой буржуа мамлакатларида ҳам бўлмаган социал неъматларни бериб қўйганлигидагина эмас. Бу мусобақанинг аҳамияти жуда катта бўлган яна бир жиҳати бор. Агар Германия тарихига назар солинса, немис халқи социал адолатсизликнинг, капиталистик эксплуатациянинг азобини тортиш билан бирга монополистик буржуазиянинг энг разил маҳсули бўлган фашизм ва милитаризм каби даҳшатли кулфатлар азобини айниқса кўпроқ тортганлиги эътиборни жалб қилмай қололмайди.

Уруш ва тинчлик масаласида, немис халқини, бутун Европа халқларини фашизм ва уруш даҳшатларининг такрорланишидан амин қилиш масаласида, худди мана шу масалада социализмнинг тарихан устунлиги алоҳида куч билан намоён бўлди. Социалистик тузумгина Германия Демократик Республикасининг тинчлик ва демократия йўлидан ривожланиб боришини таъминлай олди, фақат фашизм йўлинигина эмас, шу билан бирга милитаризмнинг қайта тикланиш йўлини, янги ҳарбий авантюралар йўлини ҳам абадий ёпиб қўйишни таъминлай олди. Ҳатто, социализмнинг энг ёвуз душманлари, Германия Демократик Республикасини энг ёмон кўрувчилар ҳам буни инкор қила олмайдилар.

Гитлеризмнинг одамлар кўнглида, онгида ва ахлоқида қолдирган манфур сарқити Демократик Германияда жуда қисқа муддат ичида тугатилди. Германия Демократик

(Охири учинчи бетда).

ИШЧИЛАР ТУҲФАСИ

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

Қутлуғ байрам яқинлашиб келмоқда. Турли касб эгалари ана шу муборак санани меҳнатда юқори кўрсаткичлар билан нишонлаш учун кураш мусобақасини авж олдираётирлар. Улуғ Октябрнинг шонли 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақанинг дастлабки якунлари кишини қувонтиради.

— Гурлан пахта тозалаш заводи коллективи беш йилликнинг иккинчи йили биринчи квартали планини муддатидан илгари бажарди, — деб ёзади корхона кадрлар бўлимининг бошлиғи Амин Мадёров. — Квартал охиригача планга қўшимча равишда 4 процент миқдорида маҳсулот ишлаб чиқарилди. Гурланлик пахта тозаловчилар мамлакатимиз тўқимачилик корхоналарига юқори сифатли тола етказиб бериш учун ҳамма тадбирларни кўрмоқдалар. Март ойининг ўзида 3390 тонна ўрнига 4100 тонна юқори сифатли тола жўнатилди.

Учқўрғон пахта тозалаш заводида ҳам юбилей олди мусобақаси ажойиб натижалар бермоқда. Бу ҳақда хабар йўллаган корхона слесари Т. Холдоров коммунист М. Исоқов, Т. Эргашев, А. Обидов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар хар сменада планга қўшимча махсулот ишлаб чиқараётганликларини маълум этади. Фарғоналик М. Саримсоқов, тошкентлик С. Султонов, андижонлик Т. Мамадалиев ўртоқлар ҳам қурувчилар, ижодкор ишчилар, планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришда намуна бўлаётган коллективлар эришаётган зафарлардан дарак берадилар.

Абдулла Саидов ва Ҳаким Нишонов ўртоқларни Самарқанддаги «Қўйтош» кони коллективининг меҳнат муваффақиятлари қўлга қалам олишга ундаган. Бу ўртоқлар кончилар даврасида машина-ускуналардан самарали фойдаланиш, тежамкорлик, янги резервларни ишга солишда ибрат бўлаётган коллективларнинг туҳфаларини кўрсатувчи қизиқарли рақамларни келтирадилар, илғорларнинг фамилияларини таъкидлайдилар.

Ўлмас Розиқов Самарқанд кўн заводида 13 йилдан буён ишлаб келмоқда. Кўнни рандалаб текислашнинг ҳамма сирларини ўрганиб олган. У республикамиз пойафзал саноати корхоналарига юқори сифатли хом ашё етказиб бериш учун бошланган мусобақада пешқадамлик қилаётир. Корхонада Аҳрор Расулов, Самар Нуриддинов, Ориф Зиёев, Ҳаким Рашидов каби ўз касбини пухта билган ишлаб чиқариш илғорлари кўпайиб боряпти.

Юбилейни шахсий меҳнат туҳфалари билан нишонлашга бел боғлаган ишчилар республикамиздаги ҳар бир корхонада кўплаб топилади. Тошкент заргарлик фабрикасининг ишчиси Жўрабой Калонов, «Андижанводстрой» қурилиш ташкилотидан хабар ёзган Турсунбой Ҳакимов, Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз вагон-ремонт заводининг ишчиси Усмон Муҳамедов ва бошқа ўртоқлар ўз корхоналарида эгалланган янги марралар, рекордчилар, илғор ишчилар тўғрисида тўлқинланиб ёзадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ж. Латипов ва Н. П. Царев ўртоқларнинг Ўзбекистон ССР Олий суди аъзолари вазифасини ижро этишларига рухсат бериш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Жалил **Латипов** ва Николай Павлович **Царев** ўртоқларнинг Ўзбекистон ССР Олий суди аъзолари вазифасини ижро этишларига рухсат берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1967 йил, 18 апрель. Тошкент шаҳри.

РЕСПУБЛИКА ОБЛАСТЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1967 ЙИЛ 18 АПРЕЛГА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда экилгани, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Андижон	2,4	93,0
Сурхондарё	6,0	88,0
Тошкент	0,3	86,8
Фарғона	4,2	80,0
Сирдарё	3,2	58,6
Самарқанд	1,4	40,7
Қашқадарё	0,2	39,6
Бухоро	1,5	38,4
Хоразм	3,0	7,7
Қорақалпоғистон АССР	0,5	1,7
Республика бўйича:	2,4	59,8

САНОАТ ИШИДА ЯНГИЛИК

БЕШ КУНЛИК ИШ ҲАФТАСИ

Бундан тўрт йил аввал Иттифоқимиздаги бир неча корхоналар одатдан ташқари график асосида — беш кун ишлаб, икки кун дам олишдан иборат янгича усулда ишлашга ўтказилган эди. Узоқ муддатли кузатувлар янги график ҳар томонлама мувофиқ эканлигини тасдиқлади. Эндиликда СССР Олий Совети Президиуми корхоналарни планли равишда аста-секин ана шу янгича усулда ишлашга кўчиришга қарор қилди.

Юзаки қараганда беш кунлик иш ҳафтасидан ҳеч ким манфаатдор эмасдек кўринади. Бироқ, масалага жиддий ёндошилса, янги усулнинг афзалликлари дарҳол намоён бўлади. Тошкент тўқимачилик комбинати ҳам тўрт йил аввал ҳафтада беш кун ишлашга кўчирилган. Тўқимачилар республикамизда биринчи бўлиб шундай ишлашга ўтган қалдирғочлар эдилар.

Янгича график асосида ишлашнинг афзалликларини Тошкент тўқимачилари тажрибасидан ҳам яққол кўриш мумкин. 1963 йилнинг ўрталаригача комбинат ҳафтада олти кун—уч сменада ишларди. Тунги сменада ишлаш анча қийинчиликлар туғдирарди. Чунки корхона ишчи-хизматчиларининг 73 процентини хотин-қизлар ташкил қилади. Комбинатда бир соатда ўрта ҳисобда 24 минг метр газлама тўқилишини назарга олсак, турли сабаблар билан машина-ускуналарнинг бекор туриб қолиши қанчалик қимматга тушиши аён.

Беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш корхонада ишлаб чиқаришни икки сменада ташкил қилиш имконини берди. Тунги сменанинг тугатилиши натижасида беш кунлик иш ҳафтаси жорий қилингандан кейинги ярим йил ичида ундан аввалги шунча муддатдагига нисбатан прогул тўрт процент камайди. Ҳар куни илгаригига қараганда минглаб метр газлама ортиқча тўқиладиган бўлди.

Тажриба шуни тасдиқладики, смена давомида сўнгги иш соати бошқаларига қараганда бир неча процент кам унум эди. Илгари ҳафтада олти кун охирги иш соати бошқа иш соатларига қараганда 1,7 процентдан камайиб, ҳафталик зарар 10,2 процентни ташкил қиларди. Эндиликда бундай ҳол 8,5 процентга камайди.

Кейинги вақтда маҳсулот ишлаб чиқариш анча ортиб бормоқда. Уч йилда планга қўшимча равишда 25 миллион метр газлама ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги йигирув ишлари бўйича 10,3 процент, тўқув ишларида 13,3 процент, газламаларни пардозлашда 12,6 процент, ип пишитишда 30,8 процент ортди. Тошкентликлар ускуналарнинг унумдорлиги бўйича мамлакатдаги энг илғор тўқимачилик корхоналарини ҳам орқада қолдириб кетдилар.

Икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш ишчи ва хизматчиларнинг мазмунли дам олишларига янада кўпроқ имконият яратмоқда. Масалан, аёллар бир кун уй ишлари билан банд бўлганлари тақдирда, иккинчи куни маданий ҳордиқ чиқарадилар. Икки кун дам олиш корхона тўқимачилари орасида спортга, ҳаваскорлик тўгаракларида қатнашишга қизиқувчиларнинг сафини кенгайтирмоқда. Корхонада спортчилар 20 процент ортди. Икки кунлик муддат билан тоғларга, лола сайлига, ўлкамизнинг манзарали жойларига саёҳатларга чиқувчилар кўпаймоқда. Тошкент тўқимачилари Самарқандга, мусобақадош корхоналарга — Чирчиқдаги химия машинасозлиги заводига, Чимкент, Ленинобод тўқимачилик корхоналарига тез-тез борадиган бўлиб қолдилар. Илгари бундай ишларни бир кунда амалга ошириш имкони йўқ эди.

Беш кунлик иш ҳафтаси тўқимачилар даврасида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унумли ишлаш ва мазмунли дам олишнинг янги имкониятларини очиб бермоқда.

А. ВАЛИЕВ,
«Тўқимачилар овози» газетасининг ходими.

ЗАБАРДАСТ ОДИМ

(Боши биринчи бетда).

Чанглагич — пуркагичлар — дона	517	103
Кўсак чувиш машиналари — дона	630	102
Пахта териш машиналари — дона	2000	100
Тўкилган пахтани терувчи машиналар — дона	616	41
Осма электр кранлар (махсус кранлар ҳам шу ҳисобга киради) — дона	274	111
Экскаваторлар — дона	242	95
Цемент — минг тонна	682	104
Йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар (қурилиш ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар ишлаб чиқаргани бу ҳисобга кирмайди) — минг кубометр	520	114
Деворбоп панеллар — минг квадрат метр	447	115
Иморатбоп ғишт (колхозлар ишлаб чиқаргани бу ҳисобга кирмайди) — миллион дона	300,6	105
Асбоцемент шифер — миллион шартли тахта	55,3	108
Дераза ойнаси — минг квадрат метр	448	114
Қоғоз — минг тонна	5,1	107
Мебель — миллион сўмлик	6,9	107
Рўзғор холодильниклари — минг дона	9,9	130
Пахта толаси — минг тонна	389	105
Хом ипак — тонна	251	103
Каноп толаси — минг тонна	1,9	100,5
Ип газламалар — миллион квадрат метр	45,1	93
Шойи газламалар — миллион квадрат метр	10,3	107
Пайпоқлар — миллион жуфт	7,8	99,1
Ички трикотаж — миллион жуфт	4,5	93
Устки трикотаж — минг дона	1612	108
Чарм пойафзал — минг жуфт	3850	104
Балиқ овлаш — минг центнер	16,4	53
Сариёғ*) — тонна	1632	111
Қаймоғи олинмаган маҳсулот сутга айлантириб ҳисоблангaнда (сут, творог, кефир, қатиқ, қаймоқ, сметана ва шу сингарилар*) — минг тонна	42,3	109
Ўсимлик ёғи*) — минг тонна	87,8	105
Кондитер маҳсулотлар — минг тонна	16,2	103
Консервалар — миллион шартли банка	25,1	102
Совун (таркибидаги ёғли кислоталар 40 процентлига айлантириб ҳисоблаганда) — минг тонна	29,3	91

*) Колхозлар етиштиргани ва аҳоли хонадонида етиштирилгани бу ҳисобга кирмайди.

Ўтган йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан 541 миллион киловатт-соат кўп электр энергияси, 1,3 миллиард кубометр кўп газ, 10,6 минг тонна кўп қора металлар прокати, 112 минг тонна кўп минерал ўғит, 547 километр кўп сигнал блокировка кабеллар, 447 дона кўп трактор, 806 дона кўп трактор прицепи, 28 дона кўп осма электр кранлари (махсус кранлар ҳам шу ҳисобга киритилган), 24 дона кўп пилталаш машинаси, 28,9 минг тонна кўп цемент, 63,9 минг кубометр кўп йиғма темир-бетон конструкциялар ва деталлар, 14,5 миллион дона кўп иморатбоп ғишт, 58,1 минг квадрат метр кўп деворбоп панеллар, 4,2 миллион шартли тахта кўп асбоцемент шифер, 16,9 минг тонна кўп пахта толаси ишлаб чиқарилди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ҳам ортди. Газ плиталари ишлаб чиқариш 2217 дона, холодильниклар ишлаб чиқариш 2,3 минг дона, мебель ишлаб чиқариш 444 минг сўмлик, шойи газламалар ишлаб чиқариш 675 минг квадрат метр, устки трикотаж ишлаб чиқариш 124 минг дона, чарм пойафзал ишлаб чиқариш 151 минг жуфт, сариёғ ишлаб чиқариш 161 тонна, ўсимлик ёғи ишлаб чиқариш 3,8 минг тонна, кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқариш 508 тонна, консервалар ишлаб чиқариш 496 минг шартли банка кўпайди ва шунингдек бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳам ортди.

1967 йил 1 кварталига белгиланган меҳнат унумдорлигини ошириш плани 104 процент бажарилди, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан эса меҳнат унумдорлиги 6 процент ошди. Маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан планда белгиланган топшириқ ҳам бажарилди.

Умуман саноат соҳасидаги планни бажаришда айрим корхоналар ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан, шунингдек натура ҳисобида маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган топшириқларни уддалай олмадилар. Бир қанча корхоналарда меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини пасайтириш ва фойда олиш топшириқлари бажарилмай қолди. Баъзи бир корхоналарда мавжуд асбоб-ускуналардан етарли фойдаланилмаяпти ва ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштиришда сусткашлик қилинмоқда, чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш учун етарли чора-тадбирлар кўрилмаяпти.

Биринчи кварталнинг охирига қадар 27 та саноат корхонаси планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилди. Янги шароитда ишлаган корхоналар маҳсулот сотиш ва фойда олиш юзасидан белгиланган оширилган квартал планини ортиғи билан бажардилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

ОЛАМ МУНАВВАР

Ўзбекистонда медицина фани тобора ривожланиб, даволаш усуллари, шифокорлар билими ва маҳорати йил сайин такомиллашиб бормоқда. Бу катта, ҳар қандай таҳсинга лойиқ ишларни амалга оширишда жонбозлик кўрсатиб келаётган шифокорлардан бири, таниқли кўз доктори Муҳаммаджон Комиловдир.

Муҳаммаджон Комилов 50 ёшга тўлди. Инсон умрининг шу табаррук санаси кунида, биз ўз ҳамкасбимизни муборакбод қиламиз.

У 1917 йилда Тошкент шаҳрида, хизматчи оиласида дунёга келди. Ёшлигиданоқ илм нурига чўмиб улғайди, ҳаётбахш Совет тузумининг бутун афзалликларидан баҳраманд бўлиб вояга етди. Ўрта мактабни тамомлаб, Тошкент Медицина институтининг даволаш факультетига ўқишга кирган М. Комилов, уни 1939 йилда

ТЎЙХАТ ЎРНИДА

<> <>

муваффақиятли битирди. Студентлик йилларидаёқ ўзининг идроки, кўп ўқиши, ўткир зеҳни, фанларни чуқур ўзлаштириши, жамоатчилиги билан намуна кўрсатган Муҳаммаджон, нормал анатомия кафедрасида аспирант қилиб олиб қолинди. Бой ва ранг-баранг, қийин ва фойдали медицина фани, ҳаёт чашмаси саҳифаларини кунт ҳамда муҳаббат билан янада чуқурроқ ўрганишга киришган шифокор фарзандини она-Ватан ўзининг зарурроқ ишига чорлади: У 1939—1940 йилларда оқ финларга қарши урушда полк врачи бўлиб хизмат қилди.

Ҳарбий врач М. Комилов С. М. Киров номидаги Ленинград Ҳарбий-медицина академиясининг даволаш-профилактика факультетига офталмологияни мукаммал эгаллашга юборилди. Бу ерда йирик совет кўз мутахассиси, медицина хизмати генерал-майори, профессор Б. Л. Поляқдан кўзни асрашни, даволашни ҳар томонлама ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан пухта ўрганган М. Комилов, Ленин орденли Москва медицина институти кўз касалликлари кафедрасининг мудири, СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бош офталмологи, СССР Медицина фанлари академиясининг мухбир аъзоси, профессор В. Н. Архангельскийдан олган дарслари билан меҳр қўйган соҳасини ана ҳам чуқурроқ ўзлаштиради. Жанг майдонига қайтади. Ертўлаларда, совуқ чодирларда, ўқ ёмғирлари остида юзлаб қаҳрамон азаматларнинг кўзларини дори, зарур бўлганда тиғ кучи билан асраб қолди. Махсус ҳарбий госпиталларда кўз шифокорларига командирлик қилиш билан бирга, тинмай жарроҳлик қилди. Моҳир хирург бўлиб етишди, оғир операцияларни муваффақиятли ўтказди. Лозим бўлиб қолганда, қўлига қурол олиб, жангга кириб, кўплаб босқинчиларнинг оёғини муборак тупроғимиздан узди. Фашистларни қувиб Чехословакия, Австрия, Германия тупроғига зафарли одим ташлар экан, чет эл кўз шифокорларига тажрибасини ўргатиб, ўз билимларини ҳам тўлдириб борди.

Ғалаба, катта тажриба билан, жаҳон медицина ютуқларидан бохабар бўлиб она тупроғига қайтган М. Комилов тинч қурилиш, ижодий меҳнат йилларида ўз устида ишлашни амалий фаолиятга қўшиб олиб борди.

Тошкент врачлар малакасини ошириш институти офталмология кафедрасининг мудири, хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор П. Ф. Архангельский М. Комиловдаги талантни, тажрибани кўриб, унга бажонидил илмий раҳбар бўлди.

Ўзининг мураккаб операциялари пухта илмий хулосалари, кўз касалликларини аниқлашдаги тажрибаси билан халқ ҳурматига сазовор бўлган доцент Муҳаммаджон Комилов 1957 йилдан буён Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг офталмология кафедрасига мудирлик қилиб келмоқда. Унинг даволи билан тузалган минглаб кишилар ёруғ, мунаввар жаҳонни яна кўрмоқдалар. Кафедра доцент М. Комилов раҳбарлигида институтнинг 200 ўринли касалхонанинг етакчи илмий базаларидан бирига айланди. Касалхона ҳозирги замон офталмология аппаратлари, асбоб-ускуналар ва ўқув-педагогика қўлланмалари билан таъминланди.

Доцент М. Комилов ёш илмий ходимларни тайёрлашга катта эътибор бериб келмоқда. Ўтган даврда кафедранинг уч ходими кандидатлик диссертациясини ёқлади, 4 киши ёқлаш олдида турибди, 14 киши клиник ординатурани тамомлаб чиқди. Ҳозир кафедрада икки аспирант ва бир тадқиқотчи-шогирд ва тўрт клиник ординатор кўз касаллигининг муҳим томонлари устида илмий иш олиб бормоқда.

М. Комилов илмий тадқиқот ишларини кенгайтириб, кўзнинг зарарланишининг олдини олиш соҳасида республика корхона ва муассасаларида ҳар томонлама кузатиш ишларини олиб бормоқда, тадбир-чоралар кўрилишига эришмоқда. У ҳозир шу масалаларга бағишланган докторлик диссертациясини ёқлаш тараддудида. Олимнинг кўз касалликларига бағишланган 70 га яқин илмий, оммавий асари бор.

Кўз касалликларини тўғри аниқлаб, тўғри даволаб, тўғри операция қилиб, кишилар ишончини, ҳурматини қозонган шифокор ҳозир Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бош офталмологи вазифасини муваффақиятли бажариб келмоқда. Таниқли кўз шифокори Ўзбекистон ССР офталмологлари илмий-медицина жамияти республика правлениесининг ташкилотчиси ҳамда раиси сифатида кенг фаолият кўрсатмоқда. Правление кўз касалликларини олдини олиш ва даволаш ишини юқори босқичга кўтармоқда.

Унинг кўкрагини Қизил юлдуз ордени, медаллар, «Соғлиқни сақлаш аълочиси» значоги безаб турибди. Шу йил мартда унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач» деган фахрли унвон берилди.

Муҳтарам Муҳаммаджон Комилов муборак 50 ёшингиз, фахрли унвонингиз қутлуғ бўлсин!

А. РАҲИМЖОНОВ,
Ш. МИРҒАНИЕВ,
медицина фанлари докторлари, профессорлар.

Республикамиз саноат, қурилиш ва транспорт корхоналарида 1 Май шарафига социалистик мусобақа авж олиб кетди. Тошкент областидаги Олмазор авторемонт заводининг Талат Сейдаметов бошлиқ электриклар бригадаси мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Чапдаги суратда: бригадир ўртоқ Т. Сейдаметов. Унгдаги суратда: Тошкент ремонт-механика заводининг илғор фрезерчиси Николай Толетов.

И. Глауберзон ва М. Нуриддинов фотолари.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«БЕҲАЁ АЁЛ» ФЕЛЬЕТОНИ ТЎҒРИСИДА

«Совет Ўзбекистони»нинг 1966 йил 10 декабрь сонида шундай сарлавҳа остида фельетон босилган эди. Фельетон юзасидан текшириш ўтказилганда қуйидагилар аниқланди:

Фельетонда тилга олинган М. Маматқулованинг хулқ-атворидаги камчиликлар қисман тасдиқланган бўлса ҳам, оиладаги ўзаро келишмовчиликларда кўпроқ айбдор унинг эри Т. Аҳмедов бўлиб чиқди.

Фельетонда бўлса, оилавий масалага бир ёқлама қаралиб, бутун айб М. Маматқулова устига қўйилган. Ваҳолонки, фельетонда ҳимоя қилинган Т. Аҳмедов турмушга енгил-елпи, бепарво қараган, ўзининг оталик бурчини виждонан ўтамаган.

Газета редколлегияси текшириш якунларини кенг муҳокама қилди.

ҚАҲРАМОН ИЗИДАН...

Республикамиз пойтахтидаги 40-мактаб ўқитувчиси Ҳаким Мавлонов «Ватанимизнинг содиқ ўғлонлари» номли китобни ўқиб ўтирган эди, ажойиб бир эпизод диққатини жалб этди. Унда ярославллик офицер, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Аҳмаджон Қурбоновнинг қаҳрамонлиги ҳақида сўз борарди.

«Қизиқ, — хаёлидан ўтказди Ҳаким ака, — ярославллик Қурбонов... Ўзбек фамилияли бу офицер у ерга болалигида бориб қолганмикан-а? Ҳар қалай, қаҳрамон асли қаерлик эканини аниқлашга ҳаракат қилиш керак».

Ҳаким ака мактабдаги «Қизил изтопарлар» тўгарагининг раҳбари эмасми, бу ишга дарҳол киришиб кетди. Ленин районидаги Крупская номли пионерлар саройи «Қизил изтопарлар» тўгарагининг раҳбари ўртоқ А. С. Шмарига ҳам Ҳаким акага бажонидил кўмаклашди.

«Қизил изтопарлар» ишга киришиб кетишди. Дастлаб Ярославль ҳарбий комиссариатига хат ёзишди. Олинган жавобдан маълум бўлишича, Аҳмаджон Қурбонов 1940 йилда шу ердаги ҳарбий билим юртида ўқиган. Улуғ Ватан уруши бошлангач, билим юртидан тўппа-тўғри фронтга кетган экан.

Москвадан олинган жавоб мактубида эса, А. Қурбоновга юксак унвон — Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилгани ҳақидаги ҳужжатдан кўчирма ҳам бор эди. Ёзишмалардан қаҳрамон Совет тупроғини фашист галаларидан тозалаш ва Польшани озод қилиш учун олиб борилган жангларда ҳам катта жасорат кўрсатгани маълум бўлди.

«Қизил изтопарлар» ниҳоят, Польша қуролли кучлари олий қўмондонлигига қаҳрамоннинг тақдири ҳақида маълумот берилишини сўраб хат ёзишди. У ердан олинган жавобда гвардиячи-майор Аҳмаджон Қурбонов 1945 йил 6 февралда Польшанинг Раудец қишлоғини фашист босқинчиларидан озод қилиш учун олиб борилган қаттиқ жангда қаҳрамонларча ҳалок бўлгани, жасади шу қишлоққа дафн этилгани ҳақида сўз борарди.

Ёш изтопарлар ниҳоят, қаҳрамоннинг адресини топишга муваффақ бўлдилар. У Самарқанд областининг Булунғур районидаги Шерқўрғон қишлоғида туғилиб, ўсган экан. Ҳамқишлоқларининг ҳикоя қилишларича, ўша йиллари ана шу мактабда ўқитувчилик қилган атоқли шоир Мамарасул Бобоев қўлида таҳсил кўрган. Кейинчалик Самарқандда рабфакда ўқиган. Душанбадаги ўқитувчилар тайёрлаш курсини тугатгандан кейин эса, Кулоб мактабларидан бирида ўқитувчилик қилган. У Ярославль ҳарбий билим юртига ўқишга шу ердан кетган экан. Қаҳрамон ҳақидаги дастлабки ана шу маълумотларни тўплашда 6-синф изтопарларидан Севара Мирзамуродова, Роза Ёдгорова, Дилбар Аҳмедова, Ботир Муллахонов, Анвар Тўрахўжаев сингари ўқувчилар алоҳида ғайрат ва ташаббус кўрсатдилар.

Ҳ. Мавлонов, А. С. Шмарига, Тошкент шаҳри комсомол комитетининг ходими Р. Волкович ва ёш изтопарлардан бир группаси яқинда қаҳрамон туғилиб ўсган қишлоқда бўлдилар. Қаҳрамоннинг волидаси, бутун қишлоқнинг ҳурматли ва мўътабар онахони 66 яшар Қундуз Ниёзова ҳам, қишлоқнинг катгадан кичиги — ҳамма «қизил изтопарлар»ни катта хурсандчилик билан кутиб олди. Шу муносабат билан бўлиб ўтган кўп кишилик митингда ажойиб қаҳрамонни тарбиялаб вояга етказган Қундуз опанинг ўз фарзанди ҳақидаги ўтли юрак сўзлари тингланди. Аҳмаджон Қурбоновнинг синфдоши, «Ленинобод» колхозининг раиси Очил Қулиев, савдо ходими Сайдулла Пирназаров ва бошқа ўртоқлар ҳам ўз сўзларида Аҳмаджон Қурбоновнинг ёшлиги ҳақида, унинг ажойиб фазилатлари ҳақида тўлқинланиб гапирдилар.

Ватанимиз озодлиги йўлида жонини фидо қилган Аҳмаджон Қурбоновнинг номи ҳамма жойда эъзозланади. У ҳамқишлоқлари учун ҳам азиз ва қадрлидир. Аҳоли эндиликда Шерқўрғон қишлоғи ва унинг территориясидаги 80-мактабни Совет Иттифоқи Қаҳрамони, гвардиячи майор Аҳмаджон Қурбонов номи билан атамоқчи.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони А. Қурбоновнинг фаолияти ҳеч шубҳасиз, ажойиб жанговар лавҳаларга ғоят бой. «Қизил изтопарлар» ўзбек халқининг содиқ ўғли босиб ўтган алангали кураш йўли ҳақида тўла ва батафсил маълумотлар тўплаш мақсадида у жанг қилган шаҳар ва қишлоқлардаги мактабларнинг ўқувчилари, маъмурий идоралар билан ёзишмаларни давом эттиришмоқда.

О. ҲАКИМОВ.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ЭФИРДА ИНҚИЛОБ ҚЎШИҚЛАРИ

Андижонда ўт ёқсам
Ушда тутун,
Бу дунёда бормикан
Бағри бутун?
Бу дунёда бор бўлса
Бағри бутун,
Қоғоздан қозон қилай,
Гулдан ўтин.

Халқимизнинг инқилоб арафасидаги кайфияти ва руҳий ҳолатини, озодлик йўлида олиб борган мардонавор курашларини ифодаловчи ана шундай сатрлар, халқ қўшиқлари ўтган шанба оқшомида эфир орқали ўлкамиз бўйлаб таралди. Гоҳ дард ва мунгли нола билан, гоҳ шиддат ва жанговарлик руҳи оҳангида янграган бу қўшиқлар халқимиз яқин ўтмишда бошидан кечирган суронли кураш йилларини ёдимизга солди, кўз ўнгимизга келтирди.

Ўзбекистон радиоси музикали эшиттиришлар редакцияси халқимиз томонидан 1916 йилдан то шу кунларгача яратилган қўшиқларни тўплаш ва эшиттиришга киришиб, ғоят хайрли ишга қўл урдики, буни фақат табриклаш керак. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишланган ҳамда «Йиллар ва қўшиқлар» деб аталган бу эшиттириш ана шу ташаббуснинг илк меваси эди.

— Халқ оғзаки ижодини доимо жўшиб-қайнаб турадиган чашмага ўхшатиш мумкин,—дейди Ўзбекистон радиоси музикали эшиттиришлар редакциясининг ходимлари, — кишиларимиз революция йилларида ҳам, коллективлаштириш ва беш йилликлар даврида ҳам, Улуғ Ватан уруши йилларида ҳам ранг-баранг, гўзал ва жанговар қўшиқлар яратганлар. Биз халқ яратган ана шу ижод дурдоналарини қидириб топяпмиз. Бу соҳада ёзувчи ва шоирлар, олимлар, тарихчилар, бастакорлар бизга катта ёрдам беришяпти. Навбатдаги эшиттиришимизда эса эфирда халқимиз 1930—1940 йиллар давомида яратган қўшиқлар жаранглайди. Маълум даврларни ўз ичига оладиган бундай эшиттиришларни изчил равишда давом эттирмоқчимиз.

Республика радиоси ходимларининг бу яхши ташаббуси халқимизнинг ғоят бой ва гўзал маънавий бисотини ардоқлаб сақлашда, уни пропаганда қилишда шубҳасиз катта роль ўйнайди.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқининг давоми

(Боши биринчи бетда).

Республикасида фашизмнинг моддий илдизлари — нацизмни озиқлантириб келган йирик монополиялар ҳукмронлиги тугатилганлиги тўғрисида гапириб ўтирмасак ҳам бўлади. Германия Демократик Республикаси герман халқи учун тинчлик, Германиянинг ҳамма қўшнилари учун тинчлик, ер юзидаги ҳамма халқлар учун тинчлик, Европа чегараларининг бузилмаслиги таъминланади, деб эълон қилди. Германия Демократик Республикаси Европа хавфсизлигининг йирик факторларидан бири бўлиб қолди, Европада тинчликнинг таянчи бўлиб қолди, халқаро майдонда у ўзига мустаҳкам позицияларни таъминлаб олди.

Монополистик капитал ҳукмронлиги остида қолган Ғарбий Германия бошқача йўлдан ривожланмоқда. Унинг жаҳон майдонида ўтказаётган йўлида герман империализми традицион сиёсатининг аллақачонлардан бери маълум бўлган белгилари кўриниб турибди. У — агрессияга ва ўзгаларнинг территорияларини босиб олишга интилмоқда. У — милитаризмни гуркираб ўстирувчи ҳарбий кучга таянмоқда. У — халқаро кескинликни ва ҳарбий хавфни муқаррар вужудга келтирувчи ашаддий миллатчиликка интилмоқда. У — антикоммунизмни давлат сиёсатига айлантириб юборди. Ниҳоят, у — учинчи дунё деб аталган мамлакатларнинг халқларига нисбатан янги мустамлакачилик сиёсатини ўтказиб келмоқда. Америка империалистларининг Вьетнамдаги қонли урушини қувватлаш, Португалия мустамлакачиларига кўмаклашиш, Жанубий Африкадаги ва Родезиядаги ирқчи режимлар билан апоқ-чапоқ бўлиш сингари ҳаракатлар Бонн ташқи сиёсатининг ҳақиқий моҳиятини очиб бермаётирми ахир?

Германия Федератив Республикасининг ички ривожланиши ҳам худди шу каби диққатга сазовордир. Мамлакатда юзлаб ҳар хил милитарист, реваншчи ташкилотлар бор ва актив ҳаракат қилмоқда. Ҳозирги кунда расмий равишда национал-демократик партия деб аталаётган нацизм яна бош кўтариб келмоқда. Бу партиянинг бошлиқлари Ғарбий Германиянинг ҳозирги жамиятида ўзининг яшовчанлик қобилиятини ҳанузгача сақлаб келаётган «жигарранг вабо» бациллаларини ўстириб кўпайтирмоқда. Бу шахслар Гитлер «мағлубиятининг натижаларини қайта кўриб чиқилсин», деб ошкора даъват қилмоқдалар. Шу нарса характерлики, Германия Федератив Республикасининг ҳукумати бу партиянинг фаолиятига тўғридан-тўғри хайрихоҳлик қилаётир деб айтмаганда ҳам жуда сабр қилиб турибди.

Ғарбий Германиянинг прогрессив кучларига Боннда бутунлай бошқача муносабатда бўлмоқдалар. Бу прогрессив кучларга қарши репрессиялар ва қувғинлар тўхтатилмаётир. Тинчлик ва демократия учун синалган курашчи, Германия Федератив Республикаси меҳнаткашлари манфаатларининг содиқ ҳимоячиси ва ифодачиси бўлган партия, яъни Германия Коммунистик партиясининг фаолияти тақиқлаб қўйилганлиги Германия Федератив Республикасининг ички сиёсий ҳаётидаги энг шармандали фактларнинг биридир. Германия Коммунистик партиясига бўлган муносабат Бонндаги «демократия»нинг ҳақиқий башарасини, у гитлерчилар режимининг энг разил белгиларини кўркўрона такрорлаётганлигини ҳаммадан кўра яхшироқ кўрсатиб турибди!

Ҳар иккала герман давлатидаги ривожланишнинг сиёсий якунлари уларнинг қай бири немис халқининг манфаатларини ифодалашга ва ҳимоя қилишга ҳақиқатан лаёқатли эканлигини яққол кўрсатмоқда. Герман диёрида чинакам тинчликсевар, чинакам демократик давлат вужудга келтирилганлиги — бутун немис халқининг бахтли келажаги учун курашга қўшилган катта ҳисса бўлди, тинчлик, демократия ва социализм учун олиб бораётган муштарак курашимизга қўшилган ҳисса бўлди. Курашингиз ва меҳнатингизнинг халқаро аҳамияти мана шундадир, азиз немис ўртоқлар!

Социалистик йўлдан қатъият билан ва оғишмай бораётган, бутун Германия келажагининг байроғини, тинчлик ва социализм байроғини баланд кўтариб олган Германия Демократик Республикасининг ишчиларига ва барча меҳнаткашларига шоншарафлар бўлсин! Герман халқининг энг яхши фарзандлари, атоқли немис революционерлари — Карл Маркс ва Фридрих Энгельс, Август Бебель ва Вильгельм Либкнехт, Карл Либкнехт ва Роза Люксембург, Эрнст Тельман ва Вильгельм Пик бошлаган ишларни муносиб равишда давом эттираётган Германия Бирлашган социалистик партиясига шон-шарафлар бўлсин!

Ўртоқлар! Германия Демократик Республикаси турмушининг ҳамма соҳаларида Германия Бирлашган социалистик партиясининг VI съездидан бери ўтган вақт ичида қўлга киритилган муваффақиятлар тўғрисидаги маълумотлар Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг ҳисоботида ва Марказий Комитетнинг биринчи секретари ўртоқ Вальтер Ульбрихтнинг докладида ёрқин ва яққол кўрсатиб ўтилди.

Республика экономикаси дадил қадамлар билан олға бормоқда. Техника тараққиёти йилдан-йилга тезлашаётганлиги, маҳсулот сифати ошаётганлигини кўриб, айниқса қувонмоқдамиз. Партия иқтисодий сиёсатининг, хўжаликни юритишдаги тағин ҳам такомиллаштирилган формалар ва методларнинг таъсири остида ишлаб чиқариш самарадорлигининг кўрсаткичлари яхшиланиб бормоқда, саноатнинг техника жиҳатдан энг илғор тармоқлари тобора тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Кейинги 15 йил ичида Германия Демократик Республикасида саноат ишлаб чиқариши тўрт баравардан зиёдроқ кўпайди, қишлоқ хўжалигининг маҳсулоти салкам уч баравар ошди. Миллий даромад икки баравардан зиёдроқ ўсди. Булар ғоят диққатга сазовор рақамлардир, ўртоқлар. Бу рақамлар социалистик ишлаб чиқариш усулининг заминида жуда катта имкониятлар борлигини кўрсатиб турибди.

Германия Демократик Республикаси экономикасининг бу муваффақиятлари, бизнинг фикримизча, принципиал аҳамиятга эга. Сизлар қийинчиликларни енгиб, мунтазам, баркарор, яхлит комплекс хўжалик вужудга келтирдингиз, бу хўжалик саноатнинг энг самарали замонавий тармоқларидан иборат бўлиб, фан-техника революциясининг талабларига мувофиқ, муваффақиятли равишда ривожланиш қобилиятига эга.

Германия Демократик Республикасининг маданиятни, халқ маорифини, социал таъминот ва соғлиқни сақлашни ривожлантириш соҳасидаги муваффақиятларига Ғарбий Германия меҳнаткашларигина ҳам, шунингдек ривожланган бошқа кўпгина капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг ҳам ҳаваслари келиши мумкин.

Модомики, мамлакатда ижтимоий муносабатлар тубдан қайта қурилаётган бир вақтда шундай натижалар қўлга киритилган экан, энди, социализм қурилишини тугаллаш босқичида Германия Демократик Республикаси олдида тағин ҳам катта имкониятлар очилаётганлигига ҳеч қандай шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Германия Демократик Республикаси хўжалигини ривожлантиришнинг узоқ даврга мўлжалланган ва съездга тақдим этилган кенг программаси катта диққат ва эътиборни ўзига жалб қилмоқдаки, бунинг учун ҳамма асослар бор. Бу программа экономикани тез суръатлар билан ўстиришни, фан ва техниканинг энг замонавий муваффақиятларини халқ хўжалигига жорий қилишни кўзда тутади. Бу программа техника ва экономиканинг тараққий эттириш истиқболларини илмий негизда олдиндан мўлжаллаб қўйишга ҳамда халқаро социалистик меҳнат тақсимотининг имкониятларини ҳисобга олишга асосланган программадир. Сиз билан биз съездингизнинг партия ва халқ олдига қўяётган катта вазифаларнинг реаллигига, бу вазифаларни амалга ошириш мумкинлигига аминмиз. Ривожланишнинг сизлар мўлжаллаётган истиқболи социалистик Германия давлатининг кучи ва мустаҳкамлигини кўрсатувчи янги далилдир.

Совет коммунистлари бошқа мамлакатлардаги барча қардошларингиз ва дўстларингиз билан биргаликда сиз азиз ўртоқларга шу қўйилган тарихий вазифаларни ҳал этишда чин кўнгилдан катта муваффақиятлар тилайдилар.

Ўртоқлар! Иккала Герман давлатининг сиёсати аввало немисларнинг манфаатларига дахлдор сиёсатдир, албатта. Лекин шу давлатларнинг ҳар қайсиси қандай йўлдан бораётганлигига ҳам Европадаги халқларнинг ҳаммаси асло бепарво бўлиб қараб туролмайди. Модомики, Ғарбий Германиянинг ҳукмрон доиралари Германия империализмининг традицион сиёсати йўлига тушиб олган эканлар, улар бундай сиёсат жаҳон майдонида ва аввало, Европада тобора кўпроқ зарбага учраётганлигига таажжубланмасликлари керак.

Реакцион синфлар билан кўп марталаб рўй берганидек, Ғарбий Германиянинг ҳукмрон буржуазияси ҳам ҳеч нарсани тушуниб олмаганлигини ва ҳеч бир сабоқ чиқармаганлигини ва қайта ва қайта исботлаб бермоқда. У, аввало, иккинчи жаҳон урушидан кейин вужудга келган янги шароитни, Европадаги ва бутун дунёдаги кучларнинг нисбатида чуқур силжишлар бўлганлигини тушунишни истамаётир. У, мана шу силжишларнинг акс эттириб турган ва зўравонликка, ҳарбий шантажга ва агрессив даъволарга асосланган эмас, балки бошқа халқларнинг манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳурматлашга, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларига таянишга ва шу принципларга қаттиқ риоя қилишга асосланган янги сиёсатни қатъий талаб қилаётган реалликлар билан ҳисоблашишни истамаётир.

Энг кескин «савуқ уруш» пайтларидан мерос бўлиб қолган реваншчилик йўли, антикоммунистик йўл Европадаги ва бутун дунёдаги реал вазият билан, Европа халқларининг манфаатлари билан тўқнаш келиб қолди. Германия Федератив Республикаси ташқи сиёсатининг кризиси шу қадар чуқурлашиб кетдики, ҳатто Европанинг капиталистик давлатлари ҳам ундан юз ўгира бошладилар. Бонн Европа қитъасида сиёсий жиҳатдан тамомила якканланиш хавфи остида қолди. Бонн сиёсати боши берк кўчага кириб қолди.

Мана шундай шароитда Ғарбий Германияда янги ҳукумат — «Катта коалиция» деб аталган ҳукумат ҳокимият тепасига чиқди. Бу ҳукумат ўз ўтмишдошларининг сиёсий йўли вужудга келтирган кризисни бартараф қилишга уринади, деб кутиш табиий эди. Чунки бу ҳукуматда ўзини Ғарбий Германия меҳнаткашларининг партияси, деб атаб келаётган социал-демократик партиянинг кўзга кўринган вакиллари бор.

Шуни айтиш керакки, Боннда давлат жиловини ўз қўлига олган янги кишилар «янги сиёсат» ўтказишга тайёрмиз, деб жуда кўп гапиришди. Ҳатто, Германия Федератив Республикасининг ҳукумати баъзи социалистик мамлакатлар билан муносабатларни яхшилашга интилаётганлигини кўрсатмоқчи бўлиб, бир қанча дипломатик чора-тадбирлар ҳам кўрилди. Шу муносабат билан Бонннинг пропаганда аппарати, ниҳоят, Ғарбий Германия ҳам халқаро вазиятни нормаллаштириш ишига, Европа хавфсизлигини таъминлашга ўз ҳиссасини қўша бошлади, деб кўрсатишга уриниб, бениҳоя шовқин-сурон кўтарди.

Бироқ, сўзларга қараб эмас, балки реал фактларга асосланиб, сиёсатга баҳо беришга одатланган кишиларнинг ҳаммаси Бонннинг «янги йўл» деб аталган бу уринишлари тактика найрангидангина иборат эканлигини кўрдилар. Бунинг учун эса асосли далиллар бор.

Дарҳақиқат шу фактлар нимани кўрсатиб турибди? Йигирма йилдан бери Ғарбий Германияда энг урушқоқ империализмнинг позицияси тез суръатлар билан мустаҳкамланмоқда, унинг ҳарбий қудрати қайта тикланмоқда. Германия Федератив Республикаси ташкил топган кундан бошлаб, нуқул бошқа мамлакатларнинг территориясини даъво қилиб келмоқда. Европадаги чегараларни ўзгартиришни талаб қилмоқда. Германия Федератив Республикасига ҳеч қандай алоқаси бўлмаган ва алоҳида статусга эга бўлган шаҳарни, яъни Ғарбий Берлинни даъво қилиб келмоқда.

Мана шу йиллар давомида Ғарбий Германиянинг ҳукмронлари ўзларини гўё, «бутун герман халқи»нинг вакили қилиб кўрсатишга уриниб, нуқул мутлақо бемаъни даъволарни қилиб келмоқдалар. Реал ҳолатга ҳеч бир алоқаси бўлмаганлиги ҳаммага равшан бўлган бу даъво агрессивликнинг ифодаси бўлмаганида эди, бошқа Герман давлатининг — немис меҳнаткашлари тинчликсевар социалистик давлатининг, Германия Демократик Республикасининг суверен ҳуқуқларига ва территориясига қилинаётган ҳамланинг ифодаси бўлмаганида эди, эҳтимол кулгили гап бўлиб қолаверар эди. Аммо бунда ҳеч қандай ҳазил йўқ, бу — Европада ва бутун дунёда тинчликка доимий ва жиддий хавф туғдираётган фактор бўлиб қолмоқда. Кўп йиллардан бери Ғарбий Германиянинг давлат ва ҳарбий аппарати раҳбарлари одамларни кўплаб қириш воситаларининг энг қудратлисидан бири бўлган ядро қуролини бирон бир йўл билан Германия Федератив Республикасига олиб беришни ўзларининг асосий мақсадларидан бири деб ҳисоблаб келмоқдалар.

Мана шу ҳаракатларнинг ҳаммаси Европа хавфсизлиги системасини вужудга келтириш йўлига, Европадаги сиёсий иқлимни соғломлаштириш йўлига ғов солиб келди ва ғов солмоқда. Шу ҳаракатлардан сўнг Ғарбий Германия жаҳон жамоатчилигининг кўзига Европадаги тинчлик ва хавфсизликнинг энг катта душмани бўлиб кўринаётганлигига таажжубланиш учун ўрин йўқ.

Бундай бир савол туғилади. Хўш, ҳозирги кунда нималар ўзгарди? Шу ҳал қилувчи масалаларнинг қай бирида Кизингер-Брандт ҳукумати Германия Федератив Республикасининг ташқи сиёсат йўлини реванш ва ҳарбий тайёргарлик изларидан тинч ҳамкорлик қилиш ва Европа халқларининг хавфсизлигини мустаҳкамлаш мақсадлари сари буриб юборди? Бу саволга жавоб фақат битта бўлиши мумкин: Ҳеч қандай бурилиш бўлгани йўқ.

Германия Федератив Республикаси сиёсатининг бутун реал мазмуни шу вақтгача қандай бўлиб келган бўлса ҳозир ҳам шундай бўлиб қолмоқда. Бу сиёсат реванш сиёсати, милитаризм сиёсати, Европадаги реал ҳолатни инкор қилаётган, бошқа давлатлар ва халқларнинг ҳуқуқларига ва территорияларига қасд қилаётган сиёсат, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши нормаларини рад қилаётган сиёсат бўлиб қолмоқда.

Аҳвол шундай бўла туриб, Бонндагилар бундай сиёсат «барча немисларнинг манфаатларини ифодалайди» деб даъво қилиб, шу даъвога бошқаларни ишонтирмоқчи бўляптилар! Агар бу сиёсат, кимларнинг манфаатларини ифодалашини очиқ айтадиган бўлсак, шуни дейиш керакки, у Ғарбий Германия буржуазиясининг энг ўтакетган реакцион юқори табақаларининг манфаатларинигина ифодалаяпти, холос. Реакцион ва тинчлик ишига душман бўлган ана шу сиёсатнинг социалистик Германия Демократик Республикаси гражданларининг манфаатлари у ёқда турсин, Ғарбий Германиянинг ўзидаги аҳоли катта кўпчилигининг манфаатларига ҳам ҳеч бир алоқаси йўқ. Буни дадил айтиш мумкин.

Фактлар мана шундай, бу фактлардан асло кўз юмиб бўлмайди.

Бас, шундай экан, Европа халқлари Германия Федератив Республикаси раҳбарларининг «тинчликсеварлик» тўғрисидаги ва «Шарқ билан муносабатларни йўлга қўйиш» истаги тўғрисидаги, яъни ҳеч бир мажбурият юкламайдиган сўзларига ишонадилар, деб кутиш учун мазкур раҳбарларда қандай асос бор, деган савол туғилади. Кези келганда шуни айтиб ўтиш керакки, Ғарбий Германиянинг ўзидаги кўпгина арбоблар ва унинг матбуоти «Шарқ билан муносабатлар» соҳасидаги дипломатик найрангларни Бонннинг ўзи Европанинг социалистик мамлакатларига қарши кураш қуроли, деб шу мамлакатлар орасига нифоқ солиш ва аввало, Германия Демократик Республикасини якка лаб қўйиш воситаси, деб ҳисоблаётганлигини асло яшираётганлари йўқ. Ҳақиқатан ҳам Бонн Европанинг социалистик мамлакатларига қўл узатди. Лекин бу қўл тош ушлаб турибди. Шу сабабли коммунистлар бу тошни пайқамайдилар, деган умидда бўлган кимсаларгина коммунистларни жуда гўл одамлар, деб ҳисоблашлари мумкин.

Европанинг социалистик мамлакатлари аҳволни ҳақиқатан, ростакам нормаллаштириш, ҳамма давлатлар билан, шу қаторда Германия Федератив Республикаси билан ҳам ўзаро манфаатли сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқалар боғлаш, Европадаги аҳволни тинчлик иши фойдасига ривожлантириш йўлида курашмоқдалар. Лекин улар буни ўз бирликлари ҳисобига, умуман социалистик ҳамдўстлик манфаатлари ҳисобига ёки шу ҳамдўстлик составидаги айрим мамлакатлар ҳисобига, жумладан қардош мамлакат бўлган Германия Демократик Республикаси ҳисобига қилишга асло рози бўлмайдилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Совет ҳукумати Германия Демократик Республикасининг ҳуқуқлари ва манфаатлари, республикангизда социализм қуриш манфаатлари сизларга нақадар яқин ва қимматли бўлса, бизга ҳам шу қадар яқин ва қимматли, деб, башарти лозим бўлиб қолса, биз буни қатъият ва кескинлик билан, ўзимизнинг бутун қудратимиз билан ҳимоя қилажакмиз, деб съездингизнинг шу минбаридан туриб яна бир марта айтиш учун менга ваколат бериб юборишди, ўртоқлар!

Ўртоқлар! Европа марказидаги сиёсий вазият тўғрисида гапирар эканмиз, шуни уқтириб ўтиш керакки, биз коммунистлар, Германия Федератив Республикасининг сиёсатини ўзгармайдиган сиёсат ва Каин тамғаси абадий босилган сиёсат, деб асло ҳисоблаётганимиз йўқ. Бу сиёсатга пайдо бўлиши мумкин бўлган янгиликни биз олдиндан асло йўққа чиқармоқчи эмасмиз.

Жаҳоннинг барча халқлари каби Европа халқлари ҳам Федератив Республика бошқача йўлга тушиб олишидан, ўзининг ҳамма қўшнилари билан ҳамкорлик қилиш ва тинчлик йўлига тушиб олишидан манфаатдордирлар. Германия Федератив Республикасидаги миллион-миллион гражданларнинг позициясини Бонн реваншчилари ва янги нацистларнинг позицияси билан айнан бир хил, деб асло ҳисоблаётганимиз йўқ. Ғарбий Германия жамоатчилигининг шовинизм авж олишига ва мамлакат турмуши ҳарбийлаштирилишига қарши, демократия учун, тинчликсевар ташқи сиёсат учун Германия Демократик Республикаси билан муносабатларни нормаллаштириш учун, Европада мустаҳкам тинчлик учун қийин вазиятда кунт билан кураш олиб бораётган кучлари юксак ҳурматга сазовордир. Бу кураш Европада урушдан кейинги даврда рўй берган социалсиёсий ўзгаришларни таниш асосида тинчликка ва кенг халқаро ҳамкорликка бўлган ялпи тенденция билан қўшилиб кетмоқда. Бу кучлар Ғарбий Германия сиёсатига ўз таъсирини тобора кўпроқ ўтказа беради, бунга шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Шу билан бирга шуни қатъий равишда уқтириб ўтиш керакки, Германия Федератив Республикаси ўзининг хавфли ташқи сиёсий йўлини ўзгартиради ва ўзини яккалаб қўйиш ва ишончсизликка маҳкум этишдан иборат бўлган ва ўзи қўйган ғовларни олиб ташлашга киришади, деб Европа қўл қовуштириб кутиб тура олмайди. Социалистик мамлакатлар, барча прогрессив кучлар Европада ва бутун дунёда хавфсизлик учун жуда актив кураш олиб бормоқдалар ва бу курашни давом эттираверадилар.

Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар тинчлик ва Умумевропа ҳамкорлигининг кенг ва конкрет программасини ишлаб бердилар. Бу программа 1966 йилги Бухарест Декларациясида баён қилинди. Бу программани амалга ошириш учун кураш ҳозир ўзининг самараларини бермоқда. Европа давлатларининг тинч ҳамкорлиги мустаҳкамланиб ва кенгайиб бормоқда.

Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида халқаро шартнома тузиш Европада ва бутун дунёда уруш хавфини камайтирмоқ учун, айниқса Ғарбий Германия милитаристларининг ядро қуролига бўлган иштаҳасини ҳисобга олганда катта аҳамиятга эга бўлиши мумкин. Ялпи қирғин қуролининг ер юзига яна тарқалишининг олдини олиш ва ядро уруши хавфини камайтириш йўлида қўриладиган янги чораларга ўтишни осонлаштирадиган мана шундай шартнома тузиш истиқболини барча тинчликсевар халқлар маъқулламоқдалар. Лекин бу истиқбол империалистик мамлакатлардаги энг реакцион, агрессив доираларга ва аввало ядро қуролига қўл чўзаётган Ғарбий Германия милитаристларига ниҳоят даражада ғижинтирмоқда. Коммунистлар, коммунистларгина эмас, балки Европа ва планетамизда мустаҳкам тинчлик ўрнатилишидан манфаатдор бўлган кишиларнинг ҳаммаси ҳам бундан ўз хулосаларини чиқармасликлари мумкин эмас.

Кўпгина мамлакатларнинг кенг халқ оммаси Европа хавфсизлиги учун курашга тобора активроқ қўшилмоқда. Халқ оммасининг ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилувчи забардаст курашчилар — коммунистлар уларнинг биринчи сафларида бормоқдалар. Европа коммунистик партияларининг яқинда Карлови Варида очиладиган кенгаши Европа қитъасида тинчлик ва хавфсизлик учун халқлар олиб бораётган курашнинг миллион-миллион одамларни ҳаяжонлантириб турган проблемаларини муҳокама қилади. Бошқа қардош партиялар каби Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Германия Бирлашган социалистик партияси ҳам бу муҳим кенгашнинг муваффақиятини таъминламоқ учун бутун кучларини сарфлайдилар, деб ишонч билан айтиш мумкин.

Турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принциплари асосида Европада тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлида давлатларнинг шу проблемаларга бағишланган Умумевропа кенгаша фойдали конструктив қадам бўлиши мумкин. Маълумки, шундай кенгаш чақириш керак деган фикрни Европанинг шарқи ва ғарбида маъқуллаётган мамлакатлар тобора кўпаймоқда. Шу билан бирга, ҳар иккала герман давлатининг — Германия Демократик Республикаси ва Германия Федератив Республикасининг бу кенгашда иштирок қилиши унинг муваффақият қозониши учун жуда муҳимдир. Кеча ўртоқ Ульбрихтнинг докладида ҳақли равишда уқтириб ўтилганидек, Европа хавфсизлиги системасида Германия Демократик Республикасининг тенг ҳуқуқли бўлиб қатнашуви Европадаги барча халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади. Бошқа социалистик мамлакатлар каби Совет Иттифоқи ҳам бу фикрга тўла равишда қўшилади.

Европа социалистик мамлакатлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартномалар системаси Европада стабелликни ва тинчликни мустаҳкамлашга қўшилган анча катта ҳисса бўлди. Шу муносабат билан мен Германия Демократик Республикасининг яқинда Польша ва Чехословакия билан имзолаган шартномаларнинг катта аҳамиятга эга эканлигини айтиб ўтмоқчиман. Бу шартномалар социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги ва жипслиги янада мустаҳкамланганлигини кўрсатувчи белгидир, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик манфаатлари йўлида улар ўртасидаги бўлаётган алоқаларнинг мазмундорлигини ва хилма-хиллигини кўрсатувчи далилдир. Социалистик мамлакатлар жипслашган оиласининг аъзоси ва шу мамлакатларнинг қудратли мудофаа иттифоқи — Варшава шартномасининг қатнашчиси бўлган суверен социалистик давлат — Германия Демократик Республикаси яшнаб келаётганлигининг ўзи Европадаги кучларнинг нисбати тинчлик фойдасига тубдан ўзгарганлигини кўрсатувчи фактдир.

Азиз ўртоқлар!

Германия Бирлашган социалистик партияси вужудга келган кундан бошлаб ва Германия Демократик Республикаси ташкил топган пайтдан бошлаб, бизнинг партияларимиз ва мамлакатларимиз ўртасидаги қалин, чуқур қардошларча дўстлик муттасил мустаҳкамланиб келмоқда. Бу дўстлик халқларимизнинг энг яхши фарзандларининг орзу қилган умидларини рўёбга чиқарди, шунинг учун ҳам биз биргаликда қўлга киритилган мана шу тарихий ғалабамизни юксак даражада қадрлаймиз. Бизнинг дўстлигимиз марксизм-ленинизм идеологиясининг ва мамлакатларимиздаги социал тузумнинг муштараклигига, давлатларимиз ва халқларимиз сиёсий ва иқтисодий манфаатларининг муштараклигига, уларнинг коммунизм йўлида тарихий ривожланишидан иборат мақсадларининг бирлигига асосланган дўстликдир.

Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги давлат муносабатлари социалистик интернационализм принципларининг мустаҳкам негизига, СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома негизига, ҳар иккала мамлакатимизнинг Варшава шартномасига ҳамиша содиқлиги негизига қурилмоқда. Ҳозирги вақтда шуни айтиш мумкинки, бизнинг ҳамкорлигимиз сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилмоқда. Узоқ вақтга мўлжалланган, илмий жиҳатдан ўйлаб чиқилган асосда ҳар иккала мамлакат халқ хўжалигини ривожлантириш, ихтисослаштиришни ва ишлаб чиқариш кооперациясини ривожлантириш истиқболларини бир-бирига уйғунлаштириш каби проблемалар, яъни социалистик меҳнат тақсимоти масалалари бизнинг диққат ва эътиборимизни тобора кўпроқ жалб қилмоқда. Ўзидан равшанки, биз иккала мамлакатимизнинг ҳамкорлигини барча социалистик давлатлар халқаро ҳамкорлиги умумий системасининг таркибий қисми, деб ҳисобламоқдамиз, бу халқаро ҳамкорлик системаси эса, социалистик давлатлар тараққиётининг тобора муҳимроқ фактори бўлиб қолмоқда.

Ўртоқлар! Халқларнинг социал ва миллий озодликка эришувдан иборат буюк революцион жараён бутун дунёда кенгайиб ва тўхтовсиз ўсиб бораётган ажойиб замонда яшаб турибмиз. Империалистлар тарихнинг боришини тўхтатиб қолишга уриниб ва талвасага тушиб авантюралар ва агрессиялар қилишдан қайтмаётирлар, халқларнинг озодлик курашини қурол кучи билан бостиришга уринмоқдалар. Империализмнинг агрессив ҳаракатлари ҳозирги халқаро вазиятни жиддий равишда мураккаблаштирмоқда. Бундай шароитда жаҳондаги барча революцион, прогрессив кучлар бирлигининг ва аввало социализм мамлакатлари бирлигини ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслигини мустаҳкамлайвериш зарурлиги алоҳида куч билан ўзини кўрсатмоқда.

Америка империалистларининг Вьетнам халқига қарши бошлаган босқинчилик уруши икки йилдан кўпроқ вақтдан бери давом этмоқда. Вьетнамнинг мард ватанпарварлари кўрсатаётган қаршиликни бостирмоқ учун Пентагон мингта самолётларни, юзлаб ҳарбий кемаларни, ярим миллионга яқин қўшинини Шарқи—Жанубий Осиёга келтириб қўйди. Мана шу ҳарбий кучнинг ҳаммаси фақат битта мақсадни — Вьетнам халқининг ўз ватани тақдирини ўзи ҳал қилишига йўл қўймаслик мақсадини кўзлаб ишга солинди. Лекин Вьетнамдаги урушнинг бутун йиллари АҚШнинг ҳукмронлари бу мақсадга асло эриша олмасликларини кўрсатиб турибди.

Вьетнам халқининг ҳақ иши тантана қилади. Жаҳондаги соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси унга хайрихоҳлик қилмоқда ва мадад бермоқда. Совет Иттифоқи, Германия Демократик Республикаси ва бошқа социалистик мамлакатлар Вьетнам халқига актив равишда хилма-хил ва тобора кўп, муттасил қардошлик ёрдами бермоқдалар. Бу ёрдам натижалари кўриниб турибди, бу ёрдам Вьетнам халқи томонидан агрессорларга берилаётган зарба кучини кўпайтирмоқда, буни интервенциячилар ҳар куч ҳис қилмоқдалар.

Шу билан бирга шуни айтмасдан ўтиб бўлмайдики, агар барча социалистик мамлакатларнинг, шу жумладан Хитойнинг ҳам курашаётган Вьетнам халқига ёрдамини планлаштиришда ва унга амалий ёрдам кўрсатишда кенг равишда ҳаракат бирлигига эришганимизда эди, Вьетнам халқига бериладиган ёрдам тағин ҳам кўпроқ самарали бўлур эди, империалист агрессорлар авантюраси барбод бўладиган соат анча тезроқ келган бўлур эди Мен шу минбарда туриб яна бир марта айтмоқчиманки, Совет Иттифоқи, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати интернационализм принципларига изчиллик билан амал қилиб, ҳаракат бирлигини жуда кенг миқёсда амалга оширишга ҳали ҳам тайёр.

Немис дўстларимизни ва барча қардош коммунистик партияларни ишонтириб шуни айтамизки, Ленин йўлидан бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўзининг XXIII съезди қабул қилган қарорларга мувофиқ, бутун дунё коммунистларининг бирлиги учун ҳормай-толмай кураша беради. Марксчи-ленинчи партиялар вакилларининг учрашувлари ва кенгашлари халқаро коммунистик ҳаракатини жипслаштиришда катта роль ўйнаб келди ва бундан буён ҳам катта роль ўйнайди.

Воқеаларнинг бориши коммунистларнинг янги халқаро кенгашини ўтказиш масаласини кун тартибига қўйди. Маълумки, қардош партияларнинг кўплари ўзларининг бу масаладаги позицияларини баён қилиб бердилар, коммунистик сафларнинг жипслашишидан манфаатдор бўлган барча партиялар иштирок қиладиган мана шундай кенгаш ўтказиш кераклигини айтдилар.

Энди шу кенгашни тайёрлаш билан боғлиқ бўлган конкрет масалаларни ўйлаб кўришимиз ва маслаҳатлашиб олишимиз, қардош партиялар шу кенгашда муҳокама қилиниши зарур, деб ҳисоблаган масалаларни белгилаб олишимиз лозим бўлган пайт келди.

КПСС қардош партияларнинг бутун дунё коммунистларининг кенгашини чақириш каби бундай муҳим воқеага катта, пухта тайёргарлик кўришимиз керак, деган фикрига қўшилади. Шу билан бирга биз қўйилган мақсадга эришажагимизга аминмиз, чунки бу мақсад коммунистларнинг жаҳон коммунистик ҳаракати позицияларини мустаҳкамлашдан иборат олий манфаатларини акс эттиради.

Ўзининг интернационалистик традициялари билан танилган Германия Бирлашган социалистик партиясининг съезди қардош коммунистик партияларни марксизм-ленинизм принциплари асосида жипслаштиришга ёрдам беришга совет коммунистлари аминдирлар. Пролетар интернационализми принципларига партиянгизнинг қатъий содиқлиги бунинг учун энг яқин гаровдир.

Азиз дўстлар!

Совет халқи ажойиб кунларни кечирмоқда. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг эллик йиллиги яқинлашиб келмоқда. Юбилей йили, табиийдирки, якунлар ясаш, бутун босиб ўтган йўлимизни диққат ва эътибор билан анализ қилиб чиқиш йилидир. Лекин якунлар ясар эканмиз, биз келажакка қараймиз. Бизнинг дунёқарашимиз ҳаётбахш оптимизм билан суғорилган. Шу сабабли биз, курашда қандай қийинчиликлар бўлмасин, келажак коммунизмники эканлигини, Улуғ Октябрь ишининг ворисларимиз ва давомчиларимиз эканлигини биламиз.

Совет коммунистлари, бутун совет халқи Октябрь 50 йиллигини турмушнинг ҳамма соҳаларида янги муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Қардош мамлакатлардаги дўстларимиз, шу жумладан Германия Демократик Республикасидаги дўстларимиз ҳам янги ишлар қилишда биз билан бир йўлдан бораётганлигидан хурсандмиз.

Шонли Октябрнинг ярим асрлик юбилейини сизлар ҳам ўзингизнинг каттэ байрамингиз каби кутиб олишга тайёрланаётганингиз учун сиз азиз дўстларга, чин кўнгилдан ташаккур айтишга ижозат бергайсиз. Бу байрам ҳақиқатан ҳаммамизнинг муштарак байрамимиз. Ўз тақдирини социализм ва тараққиётнинг буюк иши билан боғлаган ҳамма кишиларнинг байрами.

Шу залда тўпланган делегатларга Германия Бирлашган социалистик партияси VII съездининг ишида муваффақиятлар тилаймиз. Сизларга социалистик қурилиш ишида янги ғалабалар тилаймиз.

Яшасин Германия Бирлашган социалистик партияси!

Яшасин Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги!

Яшасин халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги ва жипслиги, ҳозирги замондаги барча революцион кучларнинг бирлиги ва жипслиги!

Яшасин марксизм-ленинизм!

Нутқимнинг охирида самимий ҳурмат ва жанговар бирдамлик белгиси сифатида ёдгорлик совға — совет рассоми Владимир Кузнецов чизган «Яшасин социалистик революция!» деган суратини партиямиз Марказий Комитети номидан съездингизга топширишга ижозат бергайсиз, ўртоқлар. Бу суратда роса 50 йил муқаддам, 1917 йилнинг апрель кунларида партиямизнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин Петроградинг Финляндия вокзали олдида броневикдан туриб революцион омма олдида нутқ сўзлаб, халқни Россияда социалистик революция учун курашга даъват этган тарихий пайт тасвирланган. Бу революция бутун инсониятга социализм йўлини очиб берди.

Пировардида Л. И. Брежнев Германия Бирлашган социалистик партиясининг VII съездига КПСС Марказий Комитети табрикномасини президиумга топширади.

(Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи бирнеча бор қарсаклар билан бўлиниб турди).

Германия Бирлашган социалистик партиясининг VII съездида

Вальтер УЛЬБРИХТ доклади

БЕРЛИН, 17 апрель. (ТАСС махсус мухбири). Германия Бирлашган социалистик партиясининг бугун бу ерда очилган VII съездида Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт доклад қилди. Унинг доклади социализм қуришни тугаллашгача бўлган давр ичида Германия Демократик Республикасининг ижтимоий ривожланиши масалаларига бағишланди.

В. Ульбрихт уқтириб айтдики, Германия Демократик Республикаси социализм программасини амалга ошириш йўлида олға томон зўр қадам қўйди ва бу ишда Совет Иттифоқи билан дўстлик катта аҳамиятга эга бўлди. «Бу дўстлик, деду у, бизга қимматли ёрдам кўрсатиб келди ва кўрсатмоқда. Германия тарихида биринчи демократик давлатни — социалистик Германия Демократик Республикасиниц қуриш ва мустаҳкамлашда кучимизга куч қўшмоқда. Съездимиз Совет Иттифоқи халқларини, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматини айниқса самимият билан табриклайди. Улар ҳамма соҳаларда янги, катта муваффақиятларга эришиб. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига ҳозирланмоқдалар».

Докладчи Германия Демократик Республикаси аҳолиси турмушининг моддий даражасини ошириш масалаларига катта эътибор берди. У, жумладан, шу йил сентябрь ойидан бошлаб беш кунлик иш ҳафтаси жорий қилиш, иш ҳақи ва пенсияларнинг минимал миқдорини ошириш, шунингдек кўп болали оилалар учун нафақалар жорий қилиш тўғрисида таклифлар киритди

Докладнинг ташқи сиёсатга бағишланган қисмида бундай дейилади; ҳозирги халқаро аҳволнинг ривожланишидаги асосий характерли белги шуки, тинчлик, демократия. миллий мустақиллик ва социализм кучлари янада ўсиб бормоқда, иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий соҳаларда кучларнинг нисбати социализм фойдасига янада ўзгарди.

В. Ульбрихт Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар ўз озодлиги учун курашаётган Вьетнам халқига ҳар томонлама ёрдам кўрсатаётганликларини айтиб, қардош Вьетнам халқининг империалистик агрессорга қарши олиб бораётган оғир курашида унга ёрдамлашмоқ учун, Германия Демократик Республикасининг аҳолиси бундан буён ҳам қўлидан келган ҳамма чораларни кўраверади, деди.

Шу муносабат билан В. Ульбрихт Хитой Халқ Республикаси раҳбарларининг марксизмга зид позициясини ва Советларга қарши сиёсатини қоралади, бу сиёсат халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатига катта зарар етказганлигини кўрсатиб ўтди.

Германия Демократик Республикаси ташқи сиёсатининг энг муҳим вазифалари шундан иборатки, деди В. Ульбрихт, биз Варшава шартномаси давлатларининг ҳамкорлигини ҳамиша мустаҳкамлай беришимиз, Осиё. Африка ва Латин Америкаси мамлакатлари билан сиёсий ва иқтисодий алоқаларни ривожлантира беришимиз, Европадаги барча давлатлар билан муносабатларни нормаллаштиравершимиз лозим. Германия Демократик Республикаси, деди докладчи, ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузишни, ҳар иккала герман давлатининг ядро қуролидан воз кечишини, атом қуролидан холи бўлган зона вужудга келтиришни, ҳар иккала герман давлатининг территорияларида ҳеч қандай ядро қуроли жойлаштирмасликни қатъий талаб қилмоқда.

В. Ульбрихт Германия Федератив Республикаси ҳукмрон доираларининг милитаристик ва реваншчилик сиёсатини кескин қоралади. Ғарбий Германия Федератив Республикасининг ҳукумати, деди у, мавжуд чегараларни ўзгартиришни ўзига мақсад қилиб олган Европадаги бирдан-бир ҳукумат бўлиб қолди.

Шу муносабат билан Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Германия Демократик Республикасининг дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Совет Иттифоқи, Польша ва Чехословакия билан тузган шартномалари Европа хавфсизлигини мустаҳкамламоқ учун катта аҳамиятга эга эканлигини кўрсатиб ўтди.

Докладда ҳар иккала герман давлати ўртасидаги муносабатлар масаласига катта ўрин берилди В. Ульбрихт социалистик Германия Демократик Республикасини империалистик Ғарбий Германия билан бирлаштириш мумкин бўлмайдиган иш эканлигини кўрсатиб ўтди. Германия Демократик Республикасининг тарихий вазифаси шуки, у Ғарбий Германиянинг ҳам, милитаризм ва империализмни бартараф қилиш йўлини топишига кўмаклашмоғи керак. «Мана шу мақсадга эришилгандан кейин, — деди В. Ульбрихт, ҳар иккала герман давлатини бирлаштириш актуал иш бўлиб қолиши мумкин». Бирлашган Германия, деди докладчи, фақат антиимпериалистик ва демократик Германия бўлиши мумкин. Қайта бирлашган Германия тинчлик омили бўлиб қолиши, тараққиёт ва социализм давлати бўлиши лозим.

Турли мамлакатларда

АҚШДА В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИ НАШРИ

НЬЮ-ЙОРК. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан Американинг «Интернэшнл паблишерс» нашриёт компанияси бу йил В. И. Ленин танланган асарларининг уч томлигини нашр этади. Уч томликка «Империализм капитализмнинг юқори босқичи», «Давлат ва революция» ва «Нима қилмоқ керак?» асарлари киритилади. Н. К. Крупскаянинг В. И. Ленин тўғрисидаги хотиралари алохида китоб бўлиб чиқади. (ТАСС).

● ●

Монголия Халқ Республикаси халқ хўжалигининг барча тармоқларида янги техника кенг қўлланилмоқда. Янги техника геология-қидирув ишларида ҳам фойдаланилади. Ҳозир мамлакатнинг кўпминг километрли майдонларида учрайдиган ўзиюрар ва доимий ишлайдиган пармалаш ускуналари ҳеч кимни ҳайратда қолдирмайди. Суратда: Монголия пармаловчилари Хугэингол (Хубсугуль аймоғи) дарёси водийсида.

А. Спиркин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ҲАМКОРЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙЎЛИДА

ТЕҲРОН, 17 апрель. (ТАСС). «Кейхан интернейшнл» газетаси ўзининг бош мақоласида Совет ҳукумати делегациясининг Эронга қилган визити тугаганлиги ҳақида сўз очиб, Совет—Эрон музокараларининг якунлари яхши қўшничилик руҳининг рамзигина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга ҳар икккала томон кенг соҳаларда ҳамкорлик қилишни астойдил истаётганлигини ҳам кўрсатиб турибди, деб ёзади.

Янги Совет—Эрон протоколи, дейилади газетанинг мақоласида, самимий дўстлик ва ишонч вазиятида имзоланди. Бу протокол Эрон нефть саноатининг келажаги учун ҳам, мамлакатнинг иқтисодий ўсиши учун ҳам кўпгина яхшиликлар келтириши мумкин.

БРЮССЕЛДА ЯРМАРКА

БРЮССЕЛЬ, 17 апрель. (ТАСС). Бу ерда 40-халқаро Брюссель ярмаркаси очилди. Ярмаркада жаҳоннинг 38 мамлакатидаги уч мингдан кўпроқ фирма ва корхона қатнашмоқда. Социалистик лагерь мамлакатлари ҳам ярмаркада ўз махсулотлари намуналарини намойиш қилмоқдалар. Совет Иттифоқидан ярмаркада 15 та Бутуниттифоқ савдо бирлашмаси қатнашмоқда.

Совет савдо вакиллари ярмаркада чет эл фирмалари ва компартияларининг вакиллари билан учрашадилар ҳамда улар билан битимлар тузадилар.

Америка «Сервейор-3» автомат станциясини учирди

НЬЮ-ЙОРК, 17 апрель. (ТАСС). Ойга юмшоқ қўндиришни амалга ошириш мақсадида бугун Кеннеди бурунидан «Флорида штати) «Атлас—кентавр» ракетаси ёрдами билан Американинг «Сервейор-3» автомат станцияси учирилди.

Аэронавтика ва космик фазони тадқиқ қилиш миллий бошқармасининг планларига мувофиқ, автомат станция қўниш районидаги манзарани фотосуратга олади ва ер қазийдиган махсус қурилма ёрдами билан ой жинсидан намуна олади.

МУНОСАБАТЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

БАҒДОД, 17 апрель. (ТАСС). Бағдоддаги катта газеталардан бири бўлган «Алфажр Алжадид» газетаси «Ироқ билан социалистик мамлакатлар ўртасидаги муносабатлар муттасил ривожланиб ва мустаҳкамланиб бормоқда» деб ёзади.

Газета Ироқдаги монархия тузумига қарши 1958 йилги революция Ироқнинг социалистик лагерь мамлакатлари билан мустақил муносабатларни ривожлантиришига халақит бериб турган кишанларни парчалаб ташлаганлигини айтиб, эндиликда Ироқ ўзининг ташқи сиёсатида социалистик мамлакатлар билан муносабатлар ўрнатиш ва бу муносабатларни ривожлантиришга қаратилган равшан йўлни ўтказиб келаётир, деб таъкидламоқда. «Ироқ қўшилмаслик сиёсатини ва жаҳондаги мамлакатларнинг иқтисодий ва сиёсий тузумидаги тафовутларига қарамай, шу мамлакатларнинг ҳаммаси билан дўстлик сиёсатини ўтказиш фойдали эканига қаноат ҳосил қилгач, мана шундай равшан ташқи сиёсат ўтказиш имкониятига эга бўлиб қолди», дейилади «Алфажр Алжадид» газетасининг мақоласида.

ЯНА «ХАТО»

НЬЮ-ЙОРК, 16 апрель. (ТАСС). АП агентлиги хабар беради: Бугун АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг қирувчи реактив самолёти Жанубий Вьетнам қишлоғини бомбардимон қилди. Кейинги икки кун ичида қилинган бу иккинчи «хато» натижасида 14 киши ўлди ва 25 киши жароҳатланди.

Деҳлида полициячилар қамоққа олинди

ДЕҲЛИ, 17 апрель. (ТАСС). Деҳлида 657 полициячи қамоққа олинди. Улар иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитларининг яхшиланишини талаб қилган эдилар. ПТИ агентлигининг хабар беришига кўра, полициячилар қамоққа олинаётган вақтда 20 минутдан кўпроқ давом этган тўқнашув бўлиб ўтган. Тўрт киши, жумладан чегарачи солдат ва учта қамоққа олинган полициячи ўлдирилди, қамоққа олинган кишиларни турмага олиб кетаётган юк машинаси йўлда ағдарилиб кетиши натижасида бир неча киши ярадор бўлди.

Ички ишлар министри Чаваннинг айтишича, Деҳлининг бир қанча районларида кўплаб полициячилар навбатчиликка чиқмаган. Шаҳарнинг муҳим пунктларида марказий резерв полицияси ва чегара хавфсизлиги кучлари отрядлари соқчилик қилиб турибди.

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР

ГИПНОЗ БИЛАН ДАВОЛАШ

Кисловодск шаҳридаги «Крепость» санаторийсида гипноз билан даволаш йўлга қўйилган. Бу ерда юрак-қон томирлари ва шунга алоқадор асаб касалликлари билан оғриган беморлар учун янги бўлим очилди. Курортда — нарзан ванналар, иқлим билан даволаш, электр билан даволаш, шифобахш овқатлар ва бошқа даволаш усуллари гипноз билан таъсир этиш учун махсус программа асосида белгилаб олинган. Музика жўрлигида қушларнинг сайраши, денгиз шовқини ва бошқа тинчлантирувчи товушлар ёзилган текстлар махсус радио ёстиқчалар орқали беморларга эшиттирилади.

— Совет тиббиётида гипноз кўпдан буён қўлланилади. Лекин илгари даволаш мақсадида уни стационарда қўлланмас эдик,— дейди санаторийнинг бош врачи Тамара Павлюк.

— Янги ихтисослаштирилган бўлим ташкил этилишини гипнозни даволашда кенг жорий этишнинг бошланиши деб қараш керак. Стационар шовқин-сурондан ҳоли жойда бўлиб яхши ускуналар билан таъминланган.

200 киши гипноз билан даволанди ва кўпчилик беморларнинг соғлиғи анча яхшиланди. Бу ерда даволанган таганроглик Лямцева ва инженер Аристовлар бундай дейди:

«Санаторийга биз ҳориган ҳолда ва юрак касаллиги билан келган эдик, уйқусизликдан нолирдик. Даволашнинг бу усули бизнинг соғайиб кетишимизга ёрдам берди. Гипноз сеанслари, шифокорларнинг жон куйдиришлари ўз таъсирини кўрсатди. Уйга ўзимизни яхши ҳис қилган ҳолда, кўтаринки кайфият билан қайтмоқдамиз».

ГАРИБАЛЬДИ ҲАҚИДАГИ АСАРЛАР

Италиянинг ўлмас қаҳрамони Жузеппе Гарибальди рус халқи билан самимий дўст эди. Гарибальдининг Герцен билан яқинлиги ҳам маълум. Гарибальди рус революционерларининг чоризмга қарши курашларига ҳурмат билан қараган. Гарибальди отрядида руслар ҳам мардонавор жанг қилган.

Гарибальди бир неча бор Россияда бўлган. Биринчи бор у Одессага болалигида елканли кемада юнга бўлиб келган. Капитан бўлгандан кейин ҳам ўз кемасида Таганрогга келган эди. Ана шу шаҳарда Гарибальди Мадзини билан бирга ташкил этган «Ёш Италия» яширин жамиятининг эмиссари Кунео билан учрашди.

Бу жамиятнинг мақсади — Италияни озод этиш эди. Кунео билан бўлган суҳбат Гарибальдига Ватан озодлиги учун курашда ўз ўрнини топишга ёрдам берди.

Бу тарихий воқеалар қиссалар ва афсоналар жанрида ижод қилаётган одессалик ёзувчи Юрий Усиченконинг «Шамолда қолганлар» китобида келтирилган. Асарда тарихий шахс ва персонажлар, автор фантазияси билан яратилган образлар иштирок этади.

Одессадаги «Маяк» нашриёти чиқарган бу асарни танқидчилар яхши кутиб олдилар. Одессадаги бадиий фильмлар киностудияси қисса-афсона асосида кинофильм яратишга тайёрланмоқда. Москвалик киносценарист Игорь Болгарин асар автори билан ҳамкорликда итальян ва рус халқларининг дўстлигига бағишланган фильм сценариясини ёзиб тугатдилар.

АСОВ ДАРЁЛАР БЕЗАГИ

Ўтган йили Оқбура дарёси Ўзбекистон ирригаторларига анчагина ташвишлар келтирди. Қирғизистоннинг жануби — Памир-Олой тоғларидан бошланадиган бу дарё катта тезлик билан Ўзбекистон пасттекисликлари томон чопади.

Одатда тинч оқадиган дарё сел пайтларида қутуриб кетади. Соҳилларни ювиб, хўжаликларга катта зарар келтиради. Бошқа тоғ дарёлари ҳам худди шундай.

Қирғоқни сел ювиб кетишидан қандай сақлаш керак? Бунга шелуха ёрдамга келди. Фарғоналик кимёгарлар пахтани қайта ишлаб, полимер бирикма ҳосил қилдилар. Шундан бири — пластобетон бўлиб, тош ва чўяндан қолишмайди. Пластобетон Ўзбекистон сув хўжалиги ходимлари ва Қирғизистон ССРнинг жанубидаги мироблларнинг аъло баҳосини олди. Балки бунга бошқа республикаларнинг ирригаторлари ҳам қизиқиб қолар.

(АПН).

ҒАЛАТИ ВОҚЕАЛАР

Футбол

Ҳа, футбол майдонида ғалати воқеалар юз бера бошлади: пойтахтнинг Армия марказий спорт клуби Кутаиси шаҳрида автозаводчиларнинг роса адабини берди, уч тўпни дарвозага киритиб, битта тўп қўйиб юбордилар. Киев шаҳридаги ҳангомани айтмайсизми! Мамлакат чемпиони—динамочилар ўйинни дуранг қилишларига саноқли дақиқалар қолганда Москва динамочиларининг омади келди: учинчи тўп дарвозага киритилиб, ҳисоб 3:2 бўлди ҳамда москваликлар турнир жадвалининг пешқадами бўлиб қолдилар. Бу ерда турнир жадвали ҳақида гап борар экан, тўрт турдан кейин аҳвол қуйидагича эканлигини билиб қўйган яхши:

КОМАНДАЛАР	У.	Т.	О.
1. «Динамо» М.	3	7—2	6
2. АСК Р.	4	4—2	6
3. «Динамо» Мн.	4	6—3	5
4. «Пахтакор»	4	4—2	5
5. ЦСКА	4	5—3	5
6. «Динамо» К.	4	4—3	5
7. «Заря»	4	2—1	5
8. «Шахтёр»	4	5—5	5
9. «Динамо» Тб.	4	3—3	4
10. «Торпедо» Кт.	4	2—3	4
11. «Торпедо» М.	3	1—1	3
12 «Нефтяник»	4	4—4	3
13. «Арарат»	4	2—3	3
14 «Қайрат»	4	3—4	3
15. «Кр. Советов»	4	0—1	3
16. «Локомотив»	3	2—3	2
17. «Зенит»	4	3—7	2
18. «Черноморец»	4	3—8	2
19. «Спартак»	3	1—3	1

«Ғалати воқеалар»нинг яна бири Москва спартакчиларининг пастдан «биринчи» ўринда бораётганликлари бўлмоқда. Шон-шуҳратларга бурканган, ҳар қандай кучли командаларнинг, чет эл клубларининг елкасини ерга текизган «Спартак» футболчилари уч ўйиндан бир очко олганликлари ҳаммани ажаблантирмоқда. Аммо, уларнинг ҳамшаҳарлари бўлган динамочилар ўз мухлисларини ниҳоятда мамнун қилмоқдалар. Чемпионнинг майдонида уни доғда қолдириш ҳар қандай команданинг қўлидан келавермайди. Аммо, чемпионнинг клубдошлари бу йил жуда агрессив жуда «ғалати» ўйнамоқдалар. Ўзгалар майдонида уч ўйиндан 6 очко тўплаб, қарши томон дарвозасига 7 тўп киритишнинг ўзи команданинг куч-қудратини кўрсатиб турибди. Бу команда сафида тарбияланаётган ёшлар ҳам чакана эмасликларини «Бойчечак» мусобақаларида ўзларини кўрсатиб қўйдилар: катта акалари чет элга кетганда ҳозирги чемпионатда муваффақиятли қатнашаётган грузиялик автозаводчилардан устун келиб, «Бойчечак» мукофотини олишга муяссар бўлдилар.

Тўрт турдан катта хулосалар чиқариш қийин, албатта. Аммо, тўрт турдан кейин тўрт хил хулоса чиқариш ҳам ярамайди. «Пахтакор» ўз майдонида тўртинчи ўйинда ғалабага эриша олди. Бу катта муваффақият ҳам эмас, жуда ёмон натижа ҳам эмас. Киев ва Тбилиси динамочилари, Москва торпедочилари ва армиячиларини, Боку нефтчилари ҳамда Ленинград «Зенит»ини ҳозирча бўлса ҳам орқада қолдириш, бу катта муваффақият. Аммо, ўз уйида тўрт ўйиндан биттагина ғалабага эришиш эса ишқибозларни унча хурсанд қилмаяпти.

«Пахтакор» футболчилари ўйиннинг бошидан-охиригача ғалаба қозониш иштиёқида ўйнаётган бўлсалар ҳам футболчилар ўртасида ҳамжиҳатлик, бир-бирини яхши тушуниш, тўпни оширишдаги кескинлик ва аниқлик ҳали сезилмаяпти. Эркин Абдураимов билан Геннадий Красницкий тер тўкиб меҳнат қилмоқдалар, Ахрол Иноятов билан Юрий Пшеничников ҳам нима эканлигини сезмаётирлар, аммо Баҳодир Иброҳимов билан Ҳамид Раҳматуллаев ўзларининг «оригинал» нусхаларига кириб олмаётирлар, Ревал Зокиров билан Виталий Суюнов чарчаб қолмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси «ўз ўйим, ўлан тўшағим» деган мақолни чиппакка чиқариб бир неча очкони бой бериб қўйишга олиб келди. Командамиз ёш жиҳатидан ҳали ёш, аммо маҳорат жиҳатидан ёш эмаслигини ўтган йиллардаёқ кўрсатиб қўйган эди. Ишқибоз кўзини қувонтирадиган ажойиб стадионимизда олмаоталик паровозчиларни қабул қилганимиздан кейин сафарга отланамиз. Бу сафар қандай натижа беришлигини ҳеч ким, ҳатто команданинг старший тренери Б. Аркадьев ҳам айтолмайди. Тўп думалоқ, майдон текис деганларидек ана шу тўпнинг қайси томонга йўрғалашини ҳеч ким айтиб беролмаса ҳам спорт маҳорати айтиб беради.

Тўп «Пахтакор» дарвозаси томон йўрғаламаса бўлгани. Ишқибозларнинг нияти шу!

В. МАҲКАМОВ.

ЖУРНАЛИСТЛАР, ИШЧИ-ДЕҲҚОН МУХБИРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Республика ишчи ва қишлоқ мухбирларининг III съезди шу йил 21 апрель эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Кинофильмлардан қўшиқлар, 9.30—С. Йўлдошев чалади, 10.10—Эстония камер хори концерти, 10.30—Топишмоқли концерт, 11.10—Октябрь самараси. «Темирчилик устахонасидан индустриал гигантгача» (радиоочерк), 11.25—Музикали танаффус, 12.15—Спорт (рус.), 12.30 — Баҳор тароналари, 13.30 —«Орэра» вокаль квартети куйлайди. 16.10 — «Биринчи қалдирғоч». «Нурхон» музикали драмасининг монтажи (рус.), 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 18.10 — Қўшиқлар, 18.30—Концерт, 19.20—Қозоқ куйлари, 20.00 — «Онанинг алла қўшиқлари» (радиокомпозиция), 20.45—«Беш кун ишлаб, икки кун дам олиш», 21.25—Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — «Октябрь ва жаҳон», 22.15—Вальс кечаси, 22.40 —Шоир Миртемир микрофон олдида, 23.20—Куйлар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Юлдузча** (тележурнал), 18.50 — **Бухоро гази—коммунизм хизматида** (ярим аср йилномаси), 19.10 —**Бадиий ҳаваскорлик санъати фестивали**, 19.50 — **Низомиддин Хўжаев** («Октябрь» программаси).

Рус тилида: 20.10 — **Телевизион янгиликлар.**

20.20 дан—**Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Тошкент кўрсатади

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Ботир этикдўз** (болалар учун кинофильм), 18.30 — **Пионерларнинг ишлари**, 18.50—**Афсонавий комбриг** (ҳужжатли фильм), 19.00 — **Телевизион янгиликлар**, 19.10 — **Катта дўстлик саҳифалари** (илмий-оммабоп фильм), 19.40 —**Спартакиада кундалиги**, 20.00—**Георг Отс куйлайди.**

Ўзбек тилида: 20.35—**Ленин мукофотига номзодлар** (ҳайкалтарош Е. Белашова), 20.55 — **Телевизион янгиликлар**, 21.05—**Чанг тароналари**, 21.35—**Олтин эшелон** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 19/IV да **Чио-Чио-Сан**, 20/IV да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/IV да **Парвона**, 20/IV да **Улимдан кучли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/IV да **Катта концерт**, 20/IV да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

Йўлбарс кўрфази—«СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, 5 ва кеч 10 да), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 11, кундуз 1 ва 3 да).

Мен севган киши — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Кавказ асираси — «ФЕСТИВАЛЬ» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 3-10, кеч 6-50 минут ва 8 яримда).

Монастир сояси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 9-45 минутда).

Константин Заслонов — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 7 да).

Кеча, бугун, эртага — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9-15 минутда), «МОСКВА» (кундуз 2, кеч 6 ва 8 да).

Қўзғолон — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Тиш врачининг саргузашти — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 8 да).

Тонгда қатл қилинганлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 7 да).

Ленин ҳақида — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10 да).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

21-23 апрелда

Ўзбекистон ва Туркманистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлиги ва иштирокида

ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

Концертда **Олмахон Ҳайитова, Муҳаббат Қизларбекова, Шариф Исмоилов, Анор Отажонова, Ражаб Исмоилов** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

«ЎҚИТУВЧИ» НАШРИЕТИГА

қоғоз омбори мудири, бухгалтер, русча машинистка

КЕРАК

Тошкент шаҳар-34, Навоий кўчаси, 30-уй, 3-қават, 16-хона, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

кафедра мудирлари (профессор ёки доцентлар) умумий ноорганик химия, металлар технологияси, архитектура лойиҳа асоси, физика, пайвандлаш саноати жиҳозлари ва технологияси;

рус тили кафедраси мудири (доцент ёки старший ўқитувчи);

металл қирқиш станоги ва асбоблари кафедрасига — профессор;

кафедра доцентлари: рус тили, электр станциялари, физик электроника (2 ўрин), иссиқлик ва газ таъминоти, сув таъминоти (иссиқлик таъминоти ва вентиляция), гидрогеология ва инженерлик геологияси (2), фалсафа (2), олий математикаси (4), сиёсий иқтисод, саноат ва граждан бинолари архитектураси, йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш саноати гидротехникаси, фойдали ер ости қазилмаларини ишлаш, тоғ ишлари ва тоғ машиналарини автоматлаштириш (2), геодезия ва маркшедерия (3), қурилиш ишларини ташкил этиш ва ишлаб чиқариш (4), қурилиш механикаси ва иншоотларининг сейсмик пишиқлилиги, автомобиль йўллари, расм, рассомлик ва ҳайкалтарошлик (2), архитектура тарихи ва назарияси (2), архитектура лойиҳа асоси (2), умумий ва турар жой бинолари архитектураси (2), КПСС тарихи (2), фойдали қазилмалар қидиришнинг геофизик методи, кристаллография ва кристаллохимия, геология, нефть ва газ ер ости қазилмаларини қидириш, қурилиш, конструкцияси, қидириш техникаси, асос ва фундаментлар, пластмасса технологияси (3);

кафедра старший ўқитувчилари: КПСС тарихи (4), илмий коммунизм (2), жисмоний тарбия ва спорт (5), чет тиллари (инглиз 4, немис 2, шулардан программалаштирилган таълим лабораториясида ишлаш учун инглиз 2 ва немис тиллари), физика (3), назарий механика (3, шундан программалаштирилган таълим учун—1), петрография, петрология ва региональ геология, нефть ва газ қазилмаларини ишлаш (2), сиёсий иқтисод (2), процесслар ва аппаратлар, фалсафа (3), олий математика (2), қишлоқ хўжалик машиналари, металл қирқувчи станоклар ва асбоблар, органик химия, умумий электротехника, қурилиш ишларини ташкил этиш ва ишлаб чиқариш (4), йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш (3), материаллар қаршилиги (2), геодезия ва маркшейдерия (3), қурилиш механикаси ва биноларни сейсмик мустаҳкамлилиги, совутиш ва компрессор машиналари ва ўрнатиш, ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар;

кафедра ассистентлари: КПСС тарихи (4), сиёсий иқтисод (5, шулардан ўзбек тилида дарс олиб бориш учун—2), фалсафа, илмий коммунизм, олий математика (кундузгига—3), олий математика (сиртқи таълим), физика, умумий ва ноорганик химия (6), чизма химия (2), материаллар қаршилиги (3), экспериментал ва назарий физика, механизм ва машина назарияси, физколлоидли химия (2), ноорганик моддалар технологияси, процесслар ва аппаратлар, меҳнатни муҳофаза қилиш, ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар (2), электр машиналари, умумий иссиқлик техникаси, рассомлик ва ҳайкалтарошлик (4), геодезия ва маркшейдерия (2), қурилиш механикаси ва биноларни сейсмик мустаҳкамлилиги, совутиш ва компрессор машиналари ва ўрнатиш, йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш, қурилиш конструкцияси, қурилиш ишларини ташкил этиш ва ишлаб чиқариш;

кафедра ўқитувчилари: жисмоний тарбия ва спорт (6), чет тиллари: инглиз тили (6, шулардан программалаштирилган таълим—2), немис тили (2), француз тили (4), рус тили (4).

ЧИРЧИҚ ШАҲРИДА

кафедра мудирлари (доцент ёки старший ўқитувчилар) — чизма геометрия ва машина қурилиши чизмачилиги;

қурилиш конструкцияси кафедрасига—доцент;

кафедра старший ўқитувчилари — марксизм-ленинизм (илмий коммунизм асослари), рус тили, немис тили, чизма геометрия ва машина қурилиши чизмачилиги, химия (органик химия, умумий химия), умум-инженерлик фанлари (материаллар қаршилиги—2, металлар технологияси, машиналар детали), физика-математика (физика), қурилиш конструкцияси;

кафедра ассистентлари: чизма геометрия ва машина қурилиши чизмачилиги (3), умум-инженерлик фанлари (материаллар қаршилиги), химия-технология процессларини автоматлаштириш ва комплекс механизациялаш (процесслар ва аппаратлар), назарий механика (ўзбек тилида дарс олиб бориш учун), органик химия.

ФАРҒОНА ШАҲРИДА

кафедра старший ўқитувчилари: чет тиллари (инглиз ва немис), гидравлика ва гидравлика машиналари;

кафедра ассистентлари: КПСС тарихи, олий математика, чизма геометрия ва чизмачилик, геодезия ва маркшейдерия.

НАВОИЙ ШАҲРИДА

кафедра старший ўқитувчилари: сиёсий иқтисод, рус тили, физика (2), чизма геометрия, материаллар қаршилиги, аналитик химия;

умумий ва ноорганик химия кафедраси ассистентлари (2);

кафедра ўқитувчилари: рус тили, инглиз тили.

ҚЎҚОН ШАҲРИДА

кафедра старший ўқитувчилари: КПСС тарихи, фалсафа;

кафедра ассистентлари: олий математика, чизма геометрия.

БУХОРО ШАҲРИДА

кафедра старший ўқитувчилари: чизма геометрия, назарий механика, йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш

рус тили ўқитувчиси.

АНГРЕН ШАҲРИДА

кафедра старший ўқитувчилари: КПСС тарихи (ўзбек тилида дарс олиб бориш учун), умумий ва ноорганик химия (ўзбек тилида дарс олиб бориш учун), сиёсий иқтисод;

кафедра ассистентлари: чизма геометрия (ўзбек тилида дарс олиб бориш учун), физика (ўзбек тилида дарс олиб бориш учун, 2);

рус тили ўқитувчиси.

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИДА

(кечки факультет)

кафедра старший ўқитувчилари: олий математика ва физика (3, шундан чизма геометрия ва математика—2), умум-инженерлик (машиналар детали), қишлоқ хўжалик қурилиши;

кафедра ассистентлари — умум-инженерлик (материаллар қаршилиги), умумий химия, олий математика ва физика (физика).

Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой.

Тошкент шаҳар-34, Навоий кўчаси, 13-уй, иккинчи қават, 24-хонага мурожаат қилинсин.

ТОШКЕНТ ВРАЧЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ИНСТИТУТИ

қуйидаги вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

гемотология кафедраси доценти;

кафедра ассистентлари: **хирургия** (2 ўрин), **терапия, психиатрия, стамотология, социал гигиена ва соғлиқ сақлашни ташкил этиш, анестезиология, топографик анатомия ва оператив хирургия, эпидемиология.**

Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой.

Конкурсда қатнашиш тартибида тўлдирилган ариза ва ҳужжатлар Тошкент шаҳар-7, Генерал Петров кўчаси, 51-уйга юборилади.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ РАДИОЛАМПА ЗАВОДИГА

экспедиторлар, токарлар, жиҳозларни тузатиш бўйича слесарлар, асбобсозлар, сантехниклар: электромонтёрлар, созловчилар, радиомонтёрлар, бўёқчилар, сувоқчилар, дурадгорлар, чизмачилар, нусха кўчирувчилар, машинисткалар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар, уборщицалар, қоровуллар, ҳар хил ҳунарга ўргатиш учун 16 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, кадрлар бўлими (1, 2, 3, 4, 5, 13-трамвайларнинг «Дизельная» остановкаси).

Бизнинг адрес ва телефонлар: СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545 Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283 Партия турмуши — В33469. [illegible] — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Санoат, капитал қурилиш ва транспорт — [illegible] Совет қурилиши — В33258. [illegible] В34524, Стенографистка — В31343, Корректура — В37162, Эълонлар — В33142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

№ А — 92.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Индекс 64543. Р. 01743.